

İŞÇİNİN SESİ

Faşist yasaklar ve toplumsal yasallıklar

Nizam Sucu

Türkiye'de ekonomik toplumsal bunalım öyle derindir ki, faşist diktatörlük, burjuvazinin tüm gücünü kullandığı, başka ülkeler burjuvazisinden yabancı sermaye, kredi vb. gibi epey destek aldığı halde, çözüm doğrultusunda kalıcı, dişe dokunur adımlar atamadı. Bu temelde, siyasal yaşamdaki buharın sıkışıklığı giderilemedi. Girişilen her siyasal manevra, planları altüst eden sonuçlar veriyor. Evdeki hesap çarşıya uymuyor. Üstelik evle çarşı arasındaki uyumsuzluk her geçen gün artıyor. "Demokrasiye geçiş"(!) oyununun, "siyasal hayatın başladığı" sahnesi bunun en son canlı göstergesidir.

Cunta, anayasayla, yasalarla çeşitli önlemler alıp, "devlet partisi" gibi hesaplar yaparak, siyasal partiler manevrasına girişti. Ancak, yasak "kalktıktan" sonra 15 gün içinde siyasal ortamı toz duman aldı. Yasaklar, önlemler fayda etmedi. Sözde "kapatılmış" burjuva partilerinin "teşkilatları", adının başına bir "eski" sözcüğü ekleyerek işlemeye başladı. Herkes ortalığa döküldü. Yoğun pazarlıklar yürüyor. Sağ beşe, "sol"(!) dörde bölündü. Türkiye toplumunda gerçek, sınıfsal anlamda, sağ sol bölünmesi o denli derindir ki, faşizmin kılıfı şu "demokrasiye geçiş" oyununda bile, en solu toplumsal anlamda sağ olan bir sağ-sol kavgası başladı. Şimdi, "sol" ve sağ cenahlarda birlik sağlamak için yoğun trafik işliyor.

Sağ cenahın, cuntaya "muhalefet"(!) yapan kesimi, tek bir partide birleşme odağı olarak Celal Bayar'ı öne sürdü. Demirel'den, ABD büyükelçisine kadar herkes gidip Bayar'ın elini öptü.

"Devlet partisi" hesaplarıyla, cunta, önce Ulusu'yu öne sürmüştü. Baktı ki bu, oyunun iç yüzünü açığa çıkaracak, Ulusu'yu geri çekti, el

altından Sunalp'ı piyasaya sürdü. Ama curcuna içinde Sunalp sap gibi kaldı. Belki bir hikmeti vardır diye, o da gitti Bayar'ın elini öptü. Olmadı. Bunun üzerine Evren, kendi bindiği dalı kesercesine, Sunalp'e açık destek vermeye başladı. Gelgelelim bu destek işe yaramadığı gibi, bir de "eleştiri" konusu oldu.

Sağ "muhalefet" in, Evren'le pazarlığı basında yürüten ana sözcüsü Nazlı Ilıcak, Evren'in Sunalp'e desteğini "eleştirdi". Bir açısı Bayar, bir açısı Çankaya, bir açısı AP olan bir üçgen formülü ileri sürdü. Evren ille de Bayar'la "görüşün", yani uzlaşsın, diye tutturdu.

Tüm siyasal yaşamı denetime alacağı hesabıyla işe girişen Evren, sağ cenahı bile denetime alamayınca Çankırı'da, "küskünlük"le tehdit karşımı bir konuşma yaptı. Ortamın 12 Eylül öncesine benzediğinden yakındı. Yasakların işlemediğini açıkça itiraf etti. N. Ilıcak'a bile sert biçimde çattı, "benim kimlerle görüşmem gerektiği hakkında başkalarının aklına ihtiyacım yok" dedi.

"Sol" cenaha gelince. Bu cenahta da her türlü ziyaret, cenaze, vb. şu sıralarda kulis alanı oldu. Baykal, "eski" CHP'lilerin cenazesinde "eski" CHP'lilerle görüşmeler yapıyor. Ecevit Tunç'un "çiftliğini"(!) ziyaret ediyor. Bu arada M. Barlas da köşesinden çeşitli uyarılarda bulunuyor. Barlas, hem genel olarak kavganın "sağ-sol" diye yürütülmesine, hem de Türkiye'de yalnızca işçileri hesaba katan bir sosyal demokrat parti kurmanın "zararlarına" ilişkin

uyarılar yaptı. Ortamdan ve işçi sınıfından, "sol" cenah bu denli korkuyorsa, kimbilir sağ cenah ne kadar korkuyordur.

Korkmakta haklıdır. Geçtiğimiz haftalarda ard arda zam yapıldı. Bunlar arasında, gübreye %20.8 zam geldi. Zamlar gelirken, Ocak ve Şubat aylarında "resmi" rakamlar enflasyonun %7'şer olduğunu belirtirken, Kafaoğlu'nun "bu yıl enflasyon %20'yi aşmayacak" sözü, açıklar ki kendini bile kandıramaz. Gazeteler, para musluklarının laçkalaştığını yazıyorlar. Türkiye kapitalizminin en iyi işleyen makinası darphane piyasaya 9 milyar TL daha sürdü.

Faşizm, ekonomik bunalımı çözemiyor, yalnızca yükünü işçilere emekçilere yüklemek için baskıyı sürekli artırıyor. Son sıralarda, Türk-İş faşizmin baskılarını kabullendirme işleviyle, işçi sınıfının artan kızgınlığı arasında sıkıştı. Yeni Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt yasası Türk-İş'i "güç" durumunda bıraktı. Yasayla çeşitli iş kollarında çalışanların grev yapmaları, bazılarının sendikalaşmaları yasaklandı. İş kolu sayısı 28'e indirilerek bazı iş kollarındaki sendikaların varlığına son verilmiş oldu. Yüksek Hakem Kurulu ise bir yıl daha devrede bırakıldı. Bunun üzerine, bazı Türk-İş yetkilileri, "karamsarlığa kapılmama" öğütleri vererek işçileri yatıştırmaya çalıştılar. Ama tabanı durdurabilme konusunda asıl kendileri karamsarlığa kapıldılar!

İşçi sınıfı şimdilik susuyor ama suskunluğuyla bile siyasal yaşamın göbeğinde dikiliyor. Burjuvazinin çeşitli cenahları,

burjuva sendikacılar onun önünde türlü oyunlar oynama gerekliliğini duyuyorlar. "Yeni siyasal hayat"ın başlaması burjuva basında sahte sevinç çığlıklarıyla karşılanır ve zoraki bir "çoşku" yaratılmaya çalışılırken, oportünist cenahtan da aynı zorakilikte "çoşku" çabaları "yükseldi".

TKP'nin Sesi radyosu, "1983 atılımı"nın başladığını duyurdu ve korkunç "ajitatif" bir yayın yaptı:

"Yoldaşlar, dostlar, kardeşler! Yolda yürürken, çalışırken, yoldaşlarla konuşurken sevinçten haykırmamak için çok büyük bir gayret göstermek için her türlü sebep var! Şimdi tüm Türkiye'de ve yurt dışında, dostlarımız olsun, düşmanlarımız olsun, bir tek şeyi konuşuyorlar: TKP yeni bir atılım dönemine girdi." (TKP'nin Sesi, 8 Mayıs 1983)

Coşkunun zorakılığı, ajitasyonun kofluğu, şaşırtıcı değildir. Varlığını, faşist bir diktatörlüğü, halka savaş açarak ayakta durabilen bir rejimi, barışçıl bir dış siyaset izleme yönünde "zorlamak" için barış "savaşımı" yürütmekle belirleyen bir siyasal çizgi, umutsuz, boş, sahte bir amaç edinmiş demektir. Böyle bir içerikle, değil atılım, "atılım" adı altında içten, çoşkulu bir ajitasyon bile yapılamaz!

TKP kuşkusuz yeni bir atılım dönemine girdi. Çok sayıda yoldaş partimizin komünist birliğinden yana tutum aldı. Partimizin başına çöreklenmiş likidatör partizan kliğinin partiden "atılım" için savaşım hız kazanıyor. Yaklaşan 7. Yaz Taarruzu'muz, örgüt seferberliğinden kazandığımız deneyimlerin de ışığında, daha hazırlıklı giriyoruz. Gerçek bir atılım, sokakta sevinç çığlıkları atarak değil, komünist bilinçli, çelik disiplinli, devrimci özveri üzerinde yükselen yoğun çalışmayla yaşama geçirilir.

Burjuvaziye ve oportünizme karşı savaşta haydi 7. Yaz Taarruzuna!

İŞÇİNİN SESİ

Masrafı: İngiltere'de 50p, Almanya'da 2DM ■ Yıllık abone: İngiltere'de 15 pound, Almanya'da 50DM ■ Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: 29 Parkfield Street, London, N1, England ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd. (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulundadır. Hiçbir yazı geri gönderilemez.

İçindekiler

Nizam Sucu Faşist yasaklar ve toplumsal yasallıklar . 1	Doğan Özgüden 'nin açıklamaları 2
Andropof yoldaşın Der Spiegel ile röportajı 3	AKEL-Filistin KP görüşmesi 3
Cengiz Öner Doğruya karşı durulmuyor 4	Sosyal demagoji etkisiz kalıyor 6
Eylem haberi 6	Anti-faşist birlik 6
H. Erdal Likidatörlerin yeni yalanları 7	Rahmi Bayram Komünist partizan Karl Marks ve iki yayın 8
Ayla Antepli ÇEK-AL:.. 9	Parti tarihinden sayfalar 13
Daha büyük başarılar için ileri 14	1 Mayıs'ta sesimizi yükselttik 14
TKP sancağını yalnız biz taşıyoruz 15	1 Mayıs gecesinde izlenimler 15
1 Mayıs'ta burjuvazi ve oportünizme karşı birlik olduk 16	Kızıl sancağımızı çoşkuyla taşıdık 16
Yaşasın 1 Mayıs 16	

Bildiri'den-Fransa 17	Sınıf bilincimizle çalıştık 17
1 Mayıs'ı komüniste yaraşır bir biçimde kutladık ... 17	Enternasyonalizmin canlı örneği 17
1 Mayıs'ta menşeviklerin telaşını da kutladık 18	Bildiri'den-İsviçre 18
Bildiri-Hollanda 18	1 Mayıs'a yoğun hazırlandık 19
1 Mayıs eyleminden güçlenerek çıktık 19	Bildiri-Ege 20
Bildiri'den-Norveç 20	

Haberler

Doğan Özgüden'in açıklaması

Tercüman gazetesinin 29 Nisan'da TKP'ye ilişkin verdiği "haber'de adı geçen Doğan Özgüden, Tercüman'ı yalanlayan bir açıklama yayınladı. Açıklama, düpedüz uydurma yalanları, burjuvazi gazetelerinin nasıl "haber" diye verdiğini bir kez daha sergilemektedir. Açıklamayı aynen veriyoruz:

Tercüman gazetesinin 29 Nisan 1983 tarihli Avrupa baskısında adımın da karıştırıldığı bir haber yayınlanmıştır.

Haberde, "TKP yönetiminin TİP'lilerin eline geçtiği" ileri sürüldükten sonra, "Türk istihbarat teşkilatlarının belirlemelerine göre, Nabi Yağcı'nın Türkiye Komünist Partisi bünyesindeki klikleri ortadan kaldırmak için yaptığı 'asgari müşterekte birleşelim' çağrısına Doğan Özgüden arabuluculuk yapıyor. 1960 sonrasının faal komünistlerinden olan Doğan Özgüden'in bu maksatla Avrupa'da mekik dokuduğu ve Doğu Perinçek ile Türkiye Devrimci Komünist Partisi dışındaki tüm Marksist kuruluş ve kişilerle görüştüğü veya görüşmeye çalıştığı belirlendi" denilmektedir.

1. Gerek partili olarak, gerek partisiz olarak, otuz yıllık sosyal ve siyasal mücadelede Türkiye'de sınıfsız komünist bir toplum kurulması hedefi, benim için daima yol gösterici olmuştur ve olmakta da devam edecektir. Bu hedefin gerçekleşmesinin vazgeçilmez koşulu olan *Türkiye devrimci güçlerinin birliğinin sağlanmasına* katkıda bulunmak, her devrimci gibi, benim de başta gelen görevimdir.

Yer aldığım tüm örgüt ve yayın çalışmalarında, ayırım gözetmeksizin *tüm devrimci güçlerin kapsamlı birliğinin sağlanması* için gayret gösterdim, göstermekteyim.

2. Ancak bu devrimci görevi, üyesi olmadığım herhangi bir parti adına yürütmem söz konusu olamaz. Kaldı ki, herhangi bir partinin de, üyesi olmayan kişiye, gerek iç sorunlarının çözümünde, gerekse dışa yönelik çalışmalarında böyle bir görev vermesi düşünülemez.

3. Hiçbir zaman Türkiye Komünist Partisi üyesi olmadığım gibi, daha önce üyesi bulunduğum Türkiye İşçi Partisi'nden de 1981 Haziran'ında TİP yöneticilerinin genel politikalarını ve *dar kapsamlı birlik anlayışını* benimsemediğim için ayrılmış bulunuyorum.

Bu bakımdan, haberde bana atfedilen misyonun gerçekleşme uzaktan yakından ilgisi yoktur. İddia, MİT hizmetindeki çevrelerin, faşist diktanın uyguladığı sansür nedeniyle devrimci ve demokratların cevap hakkını kullanmaktan yoksun kalmasından yararlanarak, kafa karıştırmak üzere tezgahladıkları provokasyonların yeni bir örneğidir.

Doğan Özgüden

İŞÇİ NİZAMI

Ah bu ABD olmasa!

"ABD ... orduya, ulusal bağımsızlığın değil, 'NATO'nun koruyucusu' türünden uydurma misyonlar yüklüyor ve onu komşu halklara karşı kışkırtıyor.

"Pentagon *Türk Silahlı Kuvvetleri*'ndeki *ulusal kurtuluşçu gelenekleri* kendisi için büyük bir tehlike sayıyor ve bu gelenekleri yıkmak için her yola başvuruyor." (Barış ve Ulusal Demokrasi Programı, s.9)

Açıktır ki, Avruru-
SORU: pa'da orta menzilli füzelerle ilişkin olarak Cenevre'de yürütülen görüşmelerde bir ilerleme yok. ... Sizin görüşünüze göre farklılıkların özü nedir ve bir uzlaşmayı olanaklı görüyor musunuz?

... Açık konuşur-
YANIT: sak, bu görüşmeler çıkmaza girmiştir. Bu görüşmeler neden başlatılmıştı? Görüşmeleri Sovyet tarafı önerdi ve görüşmelere, SSCB'nin ve NATO ülkelerinin kendi alanlarındaki orta-menzilli nükleer silahlarının azaltılması için, yüz yüze duran nükleer silahlarda radikal bir karşılıklı indirim için, ısrar etmeye kararlı olarak başladı.

Birleşik Devletler'in Cenevre görüşmelerinde amacı ise, açıkça yansıdığı gibi, her ne pahasına olursa olsun, NATO'nun zaten varolan geniş nükleer arenasına yeni güçlü silahlar katmaktır. O yalnızca Sovyet füzelerinde indirim yapmak istiyor.

Gördüğümüz gibi, Cenevre görüşmelerinde iki zıt çizgi, hatta temelden farklı iki yaklaşım yüzyüzedir.

Cenevre'den önce de, Amerikalıların bu çizgisiyle karşılaşmıştık. Bilindiği gibi, Birleşik Devletler, Salt II anlaşmasını rayından çıkardılar ve bir sürü görüşme tam hız kazanırken ya da başarılı bir sonuca yaklaşırken çekildiler. Şunu da hatırlatabilirim ki Birleşik Devletler, nükleer silah denemelerinin genel ve tam olarak yasaklanması, anti-uydu sistemler, konvansiyonel silahların satışı ve ulaştırılması, Hint Okyanusu'nda askersel faaliyetlerin sınırlandırılması üzerine görüşmeleri kestiler ve bugüne dek yeniden başlamaktan kaçınıyorlar.

Buna, yeraltı nükleer silah denemeleri ve barışçıl amaçlı nükleer patlamalar üzerine, Sovyetler Birliği'yle anlaşmaları bugüne dek Birleşik Devletler'in onaylamadığını da ekleyeceğim.

Bütün bunların kendisi konuşuyor. Birleşik Devletler, önerilerini ileri sürer-

Andropof yoldaşın Der Spiegel ile röportajı

Batı Alman *Der Spiegel* dergisinin editörü Rudolf Augstein, SBKP Genel Sekreteri Andropof yoldaşla görüşmek ve kendisine bazı sorular sormak istemiştir. İstek üzerine görüşme 19 Nisan 1983'de Moskova'da yapılmıştır.

İngiltere'de yayınlanan Sovyet dergisi *Soviet Weekly*'nin 30 Nisan 1983 tarihli sayısında tam metni çıkan görüşmeden bazı bölümler veriyoruz:

ken, her seferinde, ilk ve en başta Sovyetler Birliği'nin güvenliğine zarar vermeye, varolan güçler dengesini kendinden yana değiştirmeye çalışıyor. Bu onun için en önemli şeydir.

Cenevre'de görüşmelerin başarısızlığa uğramasının ana nedeni budur. Bizim net ve adil önerilerimize yanıt olarak, Reagan yönetimi önce "sıfır çözüm"le ve ardından onun "ara sıfır" denen değiştirilmiş biçimiyle çıktı. Hem ilki hem ikincisi gerçekçi olmaktan uzaktır ve anlaşmaya başarıyla ulaşılmasına katkı yapmamaktadır.

Son sıralarda Birleşik Devletler'de ve bazı başka NATO ülkelerinde, Sovyet tarafının "direndiği" yolunda konuşmalar duyuluyor. Ama daha ne ödün verelim? Bizden yalnızca füzeler konusunda — varolan Sovyet orta menzilli füzeleri ve Avrupa'ya getiril-

mesi planlanan Amerikan füzeleri konusunda — anlaşmaya varmamız isteniyor. Nükleer orta menzilli silahların öteki bileşenleri üzerinde anlaşmaya varmayı Amerikalılar tamamen reddediyorlar. Bu konuda görüşme yapmayı reddettiklerini ilan ediyorlar ve o kadar.

İstiyorlar ki biz, Britanya ve Fransa'nın deniz ve karada üstlenmiş ve hepsi Sovyetler Birliği'ne ve öteki sosyalist ülkelere karşı döndürülmüş 400 atom başlığını görmememiz için geliyor gibi davranalım. Amerikalılar ve onların ardından öteki NATO ülkelerinin sözcüleri de, Britanya'nın ve Fransa'nın füzelerini "caydırıcı" güç olarak tanımlıyorlar. Peki, öyle olsun.

Ama o zaman şu soru çıkıyor: Neden, Fransa ve Britanya'nın caydırıcılık hakkı tanıyan da, bizim kendi caydırıcı gücümüze — aynen Fransız-

lar ve Britanyalıların sahip oldukları miktarda — sahip olma hakkımız inkar ediliyor? (...)

Açıktır ki bunu kabul edemeyiz ve etmeyeceğiz. Sovyet halkının da, aynen Amerika, Britanya, Fransa ve öteki ülkeler hakları kadar güvenliğini sağlama hakkı vardır. (...)

Fransız füzelerin-
SORU: den sözettiniz, bu aklıma başka bir sorunu getirdi. Sovyetler Birliği'nin Fransa'yla çok iyi ilişkileri vardı ama öyle birşey oldu ki, komünistlerin de katıldığı sosyalist bir hükümet, 50 Sovyet diplomatının ve görevlisinin ülkeyi terketmesini istedi. Bu gelişmeyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu konuda ne diyebilirim? Birinci olarak ve en başta, Sovyet halkına karşı bu kaba provokatif hareketin günahının Fransız sosyalistlerine yüklenmesini görmek istemem, hele ki komünistlere yüklenmesini hiç istemem.

Bu hareketin ardından Fransa'nın Sovyetler Birliği ile iyi ilişkileri olmasını istemeyen güçlerin olduğunu iyi biliyoruz. Bu güçlerin yalnızca Fransa'nın kendisinde değil, onun da ötesinde varolmaları olasıdır.

Bu hareketin Fransa'nın ulusal çıkarlarını yansıttığı söylenemez. Bu keyfi bir harekettir. Hiçbir yasal temeli yoktur. Sovyet yurttaşlarının sözde göz yumulamaz faaliyetler yürüttüğüne ilişkin her türlü iddia yudurmazdır.

Şu gerçeği de belirtmek istiyorum. Fransa'yı terketmesi istenen Sovyet yurttaşları arasında, son 6 aydır Fransa'da çalışmamış olan ve Sovyetler Birliği'nde kalan görevliler var. Bir kısmı ise Fransa'da daha iki hafta bile çalışmamıştı. Bu abes değil mi?

Fransız makamlarının bu hareketi, ancak bilinçli olarak Sovyet-Fransız ilişkilerini kötüleştirmeye yönelik bir hareket olarak nitelendirilebilir. Başka türlü nitelendirilemez.

AKEL-Filistin KP görüşmesi

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in Nisan ayı *AKEL Newsletter* adlı haber bülteninde, AKEL ile Filistin Komünist Partisi arasında yapılan bir görüşmeden sonra yayınlanan ortak bildiri yer almaktadır.

Bildiride, Filistin Komünist Partisi MK PB üyesi Naim Abbas Aşhab'ın Kıbrıs'ı ziyaret ettiği ve AKEL Genel Sekreteri Papaioannou ve Uluslararası Bölüm'den yet-

kililerle görüştüğü açıklanmaktadır.

Bildiride belirtildiğine göre, Aşhab, AKEL delegasyonuna Filistin halkının savaşımı hakkında bilgi vermiş ve Türkiye'nin işgaline karşı, Kıbrıs sorununun çözümü için savaşımında FKP'nin dayanışmasını iletmiştir. Ayrıca AKEL de, Aşhab'a Kıbrıs'taki siyasal durumu anlatmış ve Filistin halkıyla dayanışmasını dile getirmiştir.

DOĞRUYA KARŞI DURULMUYOR

Cengiz Öner

Cengiz Öner yoldaş geçtiğimiz dönemde menşevik yönetim tarafından oluşturulan

“Araştırma Kurulu”nun ekonomik araştırmalar sorumlusuydu.

Bu “kurul” Yürükoğlu yoldaşımızın Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabını

“eleştirebilmek” amacıyla kurulmuştu. Öner yoldaşımız

yayınlarımızı eleştirebilmek amacıyla okudukça menşevizmin içyüzünü daha iyi anladı

ve Marksizm-Leninizmin yanında yer aldı. Yoldaşımızın başından geçenler

hem doğrunun gücünü, hem de menşeviklerin İşçinin Sesi yayınlarına

“okuma yaşağı” uygulamakta, kendi açlarından, hiç de haksız olmadıklarını gösteriyor!

Yoldaşlar, Uzun süreli bir bekleme ve suskunluk döneminden sonra, bu yazıyı yazmaya ve *İşçinin Sesi*'ne göndermeye karar verdim.

Bu sürenin böyle uzamasının iki temel nedeni vardı: Birincisi, “kol kırılır yen içinde kalır” mantığının ağırlığıydı. İkincisi ise, parti yönetiminin er geç sağlıklı bir yapıya kavuşacağına duyduğum inançtı.

Ne var ki, bugün bu iki neden de artık geçerliliğini yitirdi. Yitirdi çünkü, parti yönetimi, bugün, partimizi likide etmeye kararlı bir gurup, partizan gurubu tarafından gaspedilmiş bulunuyor. Bu gurup, kendi fraksiyon çıkarları uğruna, bir yandan, elinin ulaştığı her yerde paralel örgütler oluşturmaya çalışırken, diğer yandan da, “desantralize parti” politikasıyla, partimizi fiilen tasfiyeye yönlendiriyorlar. Bu koşullarda kollar kırılıp yen içinde kaldıkça, hem kollar çürümeye ve hem de yen gittikçe daha çok yırtılmaya mahkumdur.

Bu gidice karşı çıkmak, partimize yönelen bu ağır darbeyi savuşturmak için gecikmeden, daha fazla gecikmeden davranmak gerekmektedir.

Yoldaşlar, bu yargıya varış yollarımız, sürelerimiz farklı farklı olabilir. Bu kişisel bir sorundur. Ancak, tek tek hepimizin bu farklı gelişim deneyimleri, tüm parti kolektifinin aydınlanması, bilgileneceği açısından büyük önem

taşıyor. Bu nedenle, kendi kişisel deneyimimden sözedeceğim. Benim açımdan, ilk tehlike işareti, *İşçinin Sesi*, daha doğrusu, R. Yürükoğlu'nun *Zayıf Halka* yapıtı ortaya çıktığı döneme uzanıyor. Bu yapıta karşı yanıt vermek için oluşturulan bir guruba ben de görevim gereği katılmıştım. O dönemdeki görevim, Araştırma Kurulu'nun ekonomik araştırmalar sorumluluğu idi. Bu çalışmalarımız tam bir başarısızlıkla sonuçlanmıştı.

Bunun nedenlerini çok, hem de çok fazla araştırdım ve çarpıcı gerçekle ilk kez bu dönemde karşılaştım: Yaptığım çalışma zorlama bir çalışma idi, karşı olmak adına karşı olma çalışması idi. Daha açıkçası, *İşçinin Sesi* gurubunun ve özellikle de R. Yürükoğlu'nun görüşleri çürütülemeyecek sağlamlıkta idi. Örneğin, “Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olduğu” savı, parti programına eleştirileri ve Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısına ilişkin görüşleri, sadece doğru görüşler değil, aynı zamanda, eğer geliştirilirse, devrimci perspektifler açısından son derece önemli görüşlerdi. Öte yandan, devrimci durum, devrimkarşı devrim diyalektiği ve bunlardan kaynaklanarak, partinin yeni durumda yeni görevleri sorunu da can alıcı önemdeydi.

Böylesi koşullarda karşı kanıt türetmeye çalışmak, kaçınılmaz olarak, en hafif demiyile devrimci olmayan so-

nuçlara götürüyordu, götürmekteydi.

O dönem, parti yönetiminin sağ konumlara kayışındaki hızlanmanın başlangıç dönemini oluşturuyor denebilir. Önce çekimser bir tavırla başlayan eğilim, giderek “sol sektezime karşı savaş” adı altında, neredeyse toplu bir psikoza, bir tür kolektif paniğe dönüşmeye, her tarafta “sol tehlike” arama havasına bürünmeye başladı. Ve *İşçinin Sesi*'ne karşı hiçbir ciddi ideolojik savaş verilemeden, hiçbir ciddi tartışmaya girilmeden, bu gurup ve taraftarları aforoz edildiler.

Kuşkusuz bu gelişimin temelinde yatan gerçek, çok daha geniş kapsamlı idi. Sorun ülkedeki durum ve partimizin bu koşullardaki görevlerinin farklı farklı anlaşılmasından kaynaklanıyordu.

Şöyle bir anımsıyalım. Faşist darbe öncesinde, Türkiye yakın tarihinin en keskin ekonomik bunalımını yaşıyordu. Bu bağlam içinde, ülkemizde sınıf savaşları hızla gelişti. Uluslararası planda sosyalizmin artan gücü ve özellikle bölgemizi de etkileyen ulusal kurtuluş hareketinin derinleşip yaygınlaşması bu gelişime güçlü bir itici güç oldu. Ülkemizin emperyalist sistemden kopma perspektifi güçlendi. Ülkede egemen sınıf, ekonomik, toplumsal ve politik açılardan derin bir bunalıma girdi. Yanıtları, faşist teröre ve devlet terörüne giderek daha fazla başvurma biçiminde somutlandı. İç savaş

belirtileri giderek tüm ülkede biçimlenmeye başladı. Sorun giderek daha açıkça kendini dayatıyordu: Devrim mi, karşı-devrim mi? Bunalımdan devrimci bir çıkış için savaşıcağımız, savaşmayacak mıyız? Egemen güçlerin bunalıma getirmeye çalıştıkları karşı-devrimci “çözümü” engellemek için tüm gücümüzü seferber edecek miyiz, etmeyecek miyiz?

Daha önce bu sorular henüz teorik düzeyde iken, görüş farklılıkları net bir biçimde belirmemişti. Ama şimdi, bu sorulara pratikte yanıt vermek gerekiyordu. Yanıt verildi de. *İşçinin Sesi*, bu soruları açıklıkla ve yüksek sesle sordu ve yanıtlarını olumlu yönde verdi. “Barikatlara çıkacağız” diyenler ise olumsuz yönde verdiler. Sonun başlangıcına böyle girdi.

Bu sağa kayış, ikinci aşamada, önüne geçilemez bir kaygan zemine girdi: Faşist darbe ve faşist diktatörlüğe karşı savaş dönemi.

Parti yönetimi, darbeden hemen sonra kıpırdanır gibi oldu. İlk MK bildirisi, bu anlamda umut verici idi. Ama, hemen arkasından, ancak kendilerinin açıklayabileceği nedenlerden dolayı, yüzseksen derecelik bir geri dönüş ile, daha da sağ bir politika, parti örgüt ve organlarına zorla dayatıldı.

Sonradan çeşitli ekleme ve çıkartmalarla geliştirilen ve bugüne kadar devam edegelen bu yıkıcı, parti örgüt ve organlarını paralize edici sağ

oportünist politika giderek o denli ölçsüz boyutlara varmıştı ki, daha fazla susmak artık olanaksızlaşmıştı. Bunun üzerine, 16 Kasım 1981'de MK'ne açık bir mektup yazarak, bu yıkıcı politikanın temel birkaç ögesine işaret etmiş ve mektubu şöyle bitirmiştik.

"Bu politikanın, adı ne olursa olsun, en azından devrimci bir politika olmadığına kesinlikle inanıyorum. Bu durumda, parti yönetiminin hakkında alacağı her türlü karara, düşüncelerimi yadsımak hariç, saygılıyım."

Neydi bu birkaç öge?

Herşeyden önce, tüm dikkat, tüm çabalar, asıl ve temel çelişkiden, yani diktatörlük ile halk arasındaki çelişkiden koparılarak, diktatörlüğün kendi iç çelişkilerinin abartılmasına çevriliyordu. Bu iç çelişkilerin, ikincil, uzlaşmaz olmayan çelişkiler olduğu, sözde olmasa bile gerçekte gözardı ediliyordu.

Rejimin faşist bir rejim olmadığını kanıtlamak uğruna rejimi ılımlı gösterme çabaları ölçsüzce sürdürülüyordu. Örneğin, partinin resmi belgelerinde "terorist eylemlerin büyük ölçüde gerilediği" yazılıyordu. Terörün sadece biçim değiştirdiği, terörün asıl şimdi en acımasız, en sistemli bir devlet terörü karakteri kazandığı unutturulmak isteniyordu. Ama asıl önemlisi, rejimin faşist bir rejim olmadığı kanıtlarını türetmek için debelenirken, tüm anti-faşist ve demokratik güçlerin birliği, seferber edilmesi çabalarına da onulmaz darbeler indiriliyordu, indirildi.

Parti yönetiminin bu sağ politikası çok doğal ve kaçınılmaz olarak parti basımına *Atılım*'a, radyolara da yansıyor, yığınlara doğru hedef ve savaşım yöntemleri gösterilemediği ölçüde, bu yayınların olumsuz, paralize edici, bilinç bulandırıcı etkisi de o denli büyüyordu.

Geçerken, bu uğursuz politikanın uygulayıcılarından biri olduğumu, Radyo ve *Atılım*'ın özellikle son dönemdeki bu uğursuz görevine, istemeyerek de olsa, katkıda bulunduğumu açıklamam gerekiyor. Olayların ve koşulların, kişileri kimi zaman

iradelerine rağmen aştığını söylemek, kuşkusuz ki, özleştirmeyi özleştirmekten çok uzaktır.

O zamanlar onlara epey eleştiri götürdüm. Bu eleştiriler yanıtız kaldığı gibi, sonraki gelişim, parti yönetiminin batağa batmakta ne denli ısrarlı olduğunu açıkça gösterdi. Bu konuda benim, olanakların ölçüsünde son kez uyarıcı müdahalede bulunmam, Ağustos 1981 Plenumu öncesi ve sonrasında oldu. Bu uyarıcı müdahalede başlıca üç konuda oldu: Rejimin niteliği, terör ve terörizm, Kemalizm konusunda.

Rejimin niteliği konusunda, kendilerine ilettiğim eleştirilerden bazıları şunlardı:

Plenum Raporu'nun 22. sayfasında şöyle deniliyor:

"MGK'nun diktatörlüğüne gelince, bu rejim yalnız emperyalizmin en saldırgan kesimlerinin ve en gerici tekellerin değil, genel olarak emperyalizmin çıkarlarını kollayan ve tüm işbirlikçi, tekeli burjuvazi adına ilerici güçlere karşı saldırıya geçen gerici bir diktatörlüktür."

Bu tanımlamada, Komintern'in tanımlamasından yola çıkılarak, "MGK'nun diktatörlüğünün — ki bu yeni terim, uluslararası politik literatüre parlak bir katkıdır!" — kimin çıkarlarına hizmet edip, kimin çıkarlarına hizmet etmediği ve böylece de faşist olmadığının belirlenmesine çalışılıyor. Komintern'in doğru tanımlaması, bu tanımlamayı doğrulamıyor.

Diktatörlüğün erke el koyduğu dönemden bu yana, emperyalizmin en gerici kesimlerine, Pentagon'un en maceracı, yayılmacı planlarına hizmet ettiğini görmemek için kör olmaktan başka çare yoktur.

Rejimin faşist bir rejim olmadığı kanıtlarını getirirken, diktatörlüğün ayrı bir faşist ideolojisi yoktur, diyorsunuz.

Bütünsel bir faşist ideoloji nerede görülmüştür ki? Faşist ideoloji, her zaman eklektik bir ideoloji olmamış mıdır? Tüm faşist ideolojilere özgü ortak temel yan olan aşırı, şöven milliyetçilik ülkemizdeki diktatörlük için de geçerli değil midir? Dahası, faşist generallerin Kemalist olduk-

larını söylemeleri neyi değiştirir ki?

Yine, rejimin faşist bir rejim olmadığını kanıtlamak için devletin biçiminde bir değişiklik olmamıştır diyorsunuz.

Tam tersine, bugün ülkemizde burjuva devlet biçiminde köklü değişiklikler gerçekleştiriliyor. Ordunun denetimi altında yeni bir devlet aygıtının ve politik sistemin oluşturulmasına çalışılıyor. Bunda temel amaç, parlamento ile yürütme, merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasındaki çelişkilere son vermeye yönelik "disiplinli" bir devlet aygıtı ve politik sistemin oluşturulmasıdır. Yargı kurumu ilk kez bu denli "ehlileştirildi". Ordu, devlet aygıtının üst ve orta düzeydeki sivil kesimi ve tekeller arasında ilişkiler güçlendiriliyor. Bunlar arasında kurumsal ve kişisel birleşmeler hızlandırılıyor. Toplumun militarizasyonuna daha da hız veriliyor.

Burjuva demokratik kurumların zaten daha önce de çok sınırlı olan gücü yok düzeye indiriliyor. Temsili demokrasinin politik kurumları işlemez duruma sokuluyor. Dernek, parti ve meslek örgütlerinin sistemin uysal parçaları haline getirilecek biçimde yeniden düzenlenmesi hedefi belirlendi. İşçi sınıfının çıkarlarını gerçek anlamda savunan sendikalar yasaklanıyor, yasaklanmayan sendikalar üzerinde denetim artırılıyor ve korporatif yapısal öğelerden giderek daha fazla yararlanılıyor. İdeolojik tekeslilik manipülasyonu güçlendirilip hızlandırılıyor. Bu örnekleri çoğaltmak daha da mümkün. Ama, bütün bunlara karşın, daha hâlâ devletin biçiminde bir değişiklik olmadı diyorsanız, yanlış yapıyorsunuz.

En nihayet, rejimin faşist olmadığını kanıtlarından en çürük olanı Türkiye'deki darbe ile kara albayların Yunanistan'daki darbesini kıyaslamadır. Diyorsunuz ki, Yunanistan'daki darbe, faşist bir darbe idi, çünkü bir faşist kliğe dayanıyordu, oysa Türkiye'deki öyle değildir, çünkü emir-komuta zinciri içinde gerçekleştirilmiştir ve bütün orduya dayan-

maktadır.

Bu gerekçeyi getirenler, Türkiye'de ordunun yapısını, özelliklerini, tarihini hiç bilmeyen kişiler olabilir. Diyelim ki bu mümkündür. Ama bu gerekçenin sahipleri, Şili, Brezilya deneylerinden de habersizler mi? Şili'deki faşist darbe, Türkiye'deki darbeden daha az mı emir-komuta zincirine dayanmadan gerçekleştirildi?

İkinci uyarı Kemalizm konusunda oldu. Darbenden hemen sonra, hep bildiğimiz gibi, Kemalizm fırtınası bir kez daha estirilmeye başlandı. Plenum öncesi kurulan bir çalışma gurubu Kemalizm konusunu işlemek üzere görevlendirildi. Bu çalışma gurubunda ben de yer almış ve yoldaşlara özetle şöyle bir öneri getirmiştim: Kemalist hareket ve ideoloji, ulusal kurtuluş savaşı içinde doğmuş bir burjuva hareketi ve ideolojisidir. Bu ideoloji, daha sonra, burjuvazinin tarihsel gelişimi içinde farklılaşmasına koşut olarak ayrımlaşmıştır. Bu ayrımlaşma içinde CHP, sosyal demokrasi de vardır, faşist generaller de vardır.

İşin ilginç yanı, parti yönetimi, hiç olmazsa görünüşte, bu çözümlemeyi benimser görünmekle birlikte, Ağustos Plenumu'nda, "biz Kemalistlerle işbirliğine hazırız" diyerek işi sonuçlandırdı. Sorun gerçekten ilginçtir. Çünkü, faşist generallere yaklaşırken "ayrılmış yaklaşımın" şampiyonluğunu yapanlar, Kemalistlere gelince bütünüyle kollarını açıyorlar. Açılan bu kollar arasından faşist generallerin de rahatlıkla girebileceği nasıl oluyor da unutuluyor.

En son uyarı, terör ve terörizm sorunu ile ilgiliydi. Plenum Raporu'nun 49, 50, 51 ve 52. sayfaları, yani tam dört sayfa, "terörizm ve partinin tutumuna" ayrılmış. Bu dört sayfa, bir komünist partisi yönetiminin terör-terörizm ve devrimci terör konusunda kafa bulanıklığının ne noktaya kadar ulaşabileceğinin ibret verici bir kanıtıdır.

Herşeyden önce, birbirinden ayrı ayrı kavramların tek bir potada eritildiğine tamk (Devamı 6. sayfada)

(Baştarafı 5. sayfada)

oluyoruz. Ve bu eritme sonucu, varılan nokta, açıkça söylenmemekle birlikte, kendiliğinden anlaşılıyor: Devrimci terörün ilkesel olarak yadsınması.

Oysa bu yanlıştır. Terör var, terör var. Lenin'in bu konudaki formülasyonu, bugün de bize yol gösteriyor. Lenin'e göre, terörün — devrimci terörün — ilkesel olarak mahkum edilmesi olanaksızdır.

Yoldaşlar, başlıcalarını dile getirmeye çalıştığım bu eleştiri ve uyarılarım, denize savrulan kül olmaktan öteye geçmedi. Dahası, sonraki gelişim, bugün parti yönetimini gasp edenlerin sağ oportünizm bataklığında daha fütursuzca ilerlediklerini gösterdi, gösteriyor. Oysa ülkemizde durum kritik noktaya doğru yaklaşıyor. Faşist diktatörlük, 12 Eylül öncesi varolan çelişkilerin hiçbirini "çözemedi", daha da ağırlaştırdı. Ekonomik çelişkiler daha da ağırlaştı, ekonomik bunalım kalıcılaştı. Politik bunalım da gerçekte çözülmedi, ama politik yaşamın yapay biçimde "dondurulması" yöntemi ile üstü örtüldü. Egemen sınıfın ideolojik bunalımı daha da keskinleşti.

Bütün bu çelişkiler yumağı toplumda devrimci mayalanmanın, kabarmanın nesnel temellerini oluşturuyor: İşçi sınıfı fiziksel varlık koşullarının altında yaşamaya ve çalışmaya zorlanıyor. Geniş köylü yığınları ilk kez bu denli yoğun yağmalanıyor. Ülkemizde patlayıcı madde birikimi gün geçtikçe artıyor.

Ama bu yetmiyor. Bu devrimci mayalanmayı devrimci fırtınaya dönüştürecek gücün, öznel etkenin, partimizin güçlükleri aşması, devrimci görevine yanıt verir duruma gelmesi gerekiyor. Bu, tüm Leninistlerin birliğini bugün, her zamankinden daha yakıcı kılıyor.

İşçinin Sesi çevresinde kümelenen yoldaşlarımız bu gerekliliği ilk duyan, duyuran yoldaşlarımız olduklar. Bugün de bu birlik yolunun bayraktarlığını onlar yapıyorlar. Leninci birlik bayrağı altında birleşelim. Güncel görev budur.

S ysal demagoji etkisiz kalıyor

Faşist cuntanın ortalama ücret düzeyini daha aşağılara indirme çabaları hızlandı. Eski işçilerin çıkarılması, yerine düşük ücretli yeni işçilerin alınması, iş sözleşmelerinin üç ayda bir yenilenerek işçilerin asgari ücretle çalıştırılması ülke çapında yaygınlaştırdı.

İşveren işten atılan işçiye kıdem tazminatını ödemek istemiyor. Cunta işçiye yapılacak ödemeleri yine işçinin cebinden çıkarmak için yeni yasa tasarıları hazırlıyor. Burjuvazi yeni yasal olanakları kullanarak binlerce eski işçiyi işsizliğe, yenilerini de fiziksel standartların altında asgari

ücretle çalışmaya mahkum etmek istiyor.

Çok sayıda işveren, aylardır işçi ücretlerini zamanında ve tam olarak ödemiyor. Sesini çıkartamı da işten atıyor, sıkıyönetim aracılığıyla da göz korkutmaya çalışıyor. Televizyon parçası üreten Plastaş fabrikasında işçilerin dört aylık ücreti ödenmemiş durumdadır. Kırk günde bir beşer bin lira ödeniyor. Son dönemde böyle uygulamalar yaygınlaştı.

Zonguldak'ta yüzden fazla işçinin öldürülmesinden sonra tüm fabrikalarda sözümlü iş güvenliği önlemi alınarak işçilerin tepkisi yatıştırıl-

maya çalışılıyor. İşçilere kötü malzemeden yapılan, sağlığı zararlı araç-gereç dağıtıldı. İşçiler bunları da kullanmak istemeyerek, kullanmayarak direniş yaptılar, hatta çoğunu kırdılar. Bazı işyerlerinde iş bırakma direnişleri oldu.

Örneğin Özal kardeşlerin ortağı olduğu Parsan'da işçiler topluca iş bıraktılar. Direniş karşısında işveren geri adım attı.

İşçi sınıfımız ülkedeki gidişe dur diyecek, tüm emekçileri, Kürt halkını faşizmin karanlığından aydınlığa çıkaracaktır.

İstanbul Postası

Eylem haberi

Yoldaşlar, Sizlere Basel'den bazı bilgiler vermek istiyorum.

İsviçre'nin Basel kentinde yaşam, politik bakımdan çok hareketli geçiyor. Peşpeşe bir sürü toplantılar, mitingler ve protesto yürüyüşleri yapılıyor.

Geçtiğimiz aylarda yapılan en önemli toplantılardan ikisi şunlar:

1. Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'nden bir heyet, savaşta kullanılan bombalardan dolayı meydana gelen hasarın biyolojik ve fiziksel değerlendirmelerini anlatıp, ABD emperyalizmini kınadı. Gelen Vietnamlı komünistlerle konuşup, bir miktar İngilizce parti yayınıımızı verdik ve Türkiyeli komünistlerin emperyalizme karşı her zaman yanlarında olduğunu bildirdik.

2. Orta Amerika'da ABD'nin yanbaşında savaşım veren El Salvador için, ABD yönetimini kınayan, El Salvador halkını destekleyen bir yürüyüş yapıldı.

Bu yürüyüş komitesinde biz de yer aldık ve yapılan bu eylemi Türkiyeli komünistler olarak destekliyoruz dedik. Destekleme komitesine girdik. Yayınlanan bildiri de adımız TKP İşçinin Sesi diye değil, "KP Türki" olarak yazıldı. Bu yanlışlıkla oldu ama burada TKP dendi mi artık tek akla gelen İşçinin Sesi olduğu için, bir sakınca bulmadık.

Diğer eylemler de şöyle:

Bir yürüyüş oldu. Yürüyüşe "Es lebe die Weltrevolution" (Yaşasın dünya devrimi) pankartı ile katıldık. Pankart çok ilgi gördü.

Yabancıların ve Türkiyelilerin yapmış olduğu toplantılarda, masa açarak İşçinin Sesi yayınlamını satıyor, tanıtıyor.

Bir de Mart ayında, Dev-Sol, Partizan, PKK taraftarlarının yaptığı eylem vardı. Yabancı düşmanlığı ve Almanya'daki Halk-Der'lerin kapatılması üzerine bir miting yapıldı.

Basel'de önümüzdeki tek hedef, yaz taarruzuna girenken bir İMG yaratmaktır. Bu İMG'ye, Otsan'da vurulan Maden-İş 23. bölge üyesi yoldaşımız Mustafa Benlioğlu'nun adını koyacağız. Onun adını vermek, ölümünün üçüncü yıldönümünde bir yoldaşı savaşımızda yaşatmanın her halde en güzel bir yoludur.

Yoldaşça selamlar,

*A. Kalyonu,
Basel*

Anti-faşist birlik

Yoldaşlar, Kürt halkının isyan sembolü Nevroz 2 Nisan'da, Kürt İşçiler Birliği'nin örgütlediği bir gece ile Den Haag'da kutlandı.

Kürt halkı üzerindeki baskı ve zulmün akıl almaz boyutlar aldığı bir dönemde, Nevroz, faşist cuntaya karşı savaşa daha önemli bir anlam kazandı. Masa açıp yayın sattığımız gecede, dayanışma mesajımız da okundu.

Gecenin sonlarına doğru, faşistlerin bir gün sonra Amsterdam'da kongre yapacağı haberi geldi. Buna karşı tavırsız kalmamak için BİR-KOM ve Halk-Der ertesi gün biraraya geldiler. İşgal eylemine geç kalındığı için, protesto eylemi yapma konusunda anlaşılardı.

Kalabalık bir yığınla kongrenin yapıldığı yere gidilerek protesto eylemi başlatıldı. Hollanda Anti-Faşist Komitesi'nin de eylem komitesine katılmasıyla, durumu değerlendiren komite, eylemden sonra Hollanda kamuoyuna faşistlerin amacını anlattı ve bu faşist derneğin kapatılmasını istedi.

Devrimci selamlar.

*Kızıl Doğuş
Hollanda*

Likidatörlerin y ni yalanları

H. Erdal

"Menşevizmin Sesi" Radyosu Nisan ayı içinde biri 7 Nisan diğeri 13 Nisan tarihli iki açıklama yayınladı. Sözüm-ona menşevik kanadın tam üyeli MK toplantısı, yani "Plenum"u yapılmış ve bu açıklamalar "Plenum"un açık lamalarıymış. Böyle bir toplantının olup olmadığı tartışmalıdır. Bundan bir süre önce, tüm değil bazı MK üyelerinin katılımı ile bir toplantı yaptıkları doğrudur. Neden bütün MK üyelerinin çağırılmadığı, kimin hangi ölçüye göre çağırıldığı belli olmayan bu toplantı, büyük olasılıkla Nisan "Plenum"u diye öne sürülüyor.

Bir süre önce yapılan toplantıda parti tüzüğünde olmayan "makamlar ihdas" edildi. Haydar Kutlu, nam-ı diğer Tahir Yalaz, partizan klüğünün 3 kişilik yönetim kurulunun başkanı genel sekreter ilan edildi. Partizan klüğünün darbe yoluyla başa gelişini tamamlayan bu ikinci "mini darbe" ile İ. Bilen, tüzükde olmayan genel başkanlığa getirildi.

Bu akılalmaz keyfîlik menşevik kanat içinde yeni tartışmalara yol açtı. Parti tüzüğünü, normlarını hiçe sayarak varlık sürdüren ve başa gelen partizan klüğü, tüzükde olmayan makamları canı istediğince ihdas ederek, nasıl bir parti istediğini bir kez daha açık etmiş oldu.

Genel sekreterliğini ilan eden kişinin TKP içindeki fraksiyoncu ve sağ oportünist çalışmaları 1979 yılından başlayarak açığa çıkmaya ve sorun olmaya başladı. Eğer tutuklamaların sorumluluğunu kim taşıyor diye tartışılacaksa, Haydar Kutlu 12 Eylül darbesinden sonra Türkiye'deki tutuklamalardan birinci derecede sorumluydu. Üstelik kendisinin Mayıs 1981 tutuklamalarında polisçe yakalandığı basında çıktığı halde (bak: *Milliyet*, 31 Temmuz 1981, Almanya baskısı) normal parti içi iletişim kanallarının dışında, kendi kendine yurt dışına çıktı.

**"Menşevizm artık
"ulusal demokrasi"
için savaştığımız!
Demokrasinin sınıf
özünü yadsıyan
böylesine uydurma
kavramı sosyal
demokrasi bile açıkça
ileri sürmedi.
Menşevikler cuntayla,
burjuvaziyle olan
politik uzlaşmalarını
şimdi teorik uzlaşma
ile tamamlıyorlar."**

Nisan ayında yapılan açıklamalarda bir diğer ilginç nokta da Aralık ayında işkencede öldürülen Deniz yoldaşın MK üyesi olduğunun duyurulmasıdır. Duyuru, tam "pazarlama ve reklamcılık" sanatına uygun, utanç verici bir biçim ve içerik taşıyor. Önce bir klik yetkilisi 5 Nisan günü bir Batı Avrupa ülkesinde basın toplantısı düzenleyerek, Deniz yoldaşın Aralık ayındaki ölümünü, aradan 4 ay geçtikten sonra kamuoyuna açıklıyor. Ondan iki gün sonra da TKP'nin Sesi radyosu şehit yoldaşın MK

üyeyi olduğunu ilan ediyor. Deniz yoldaş işkencede şehit olana dek MK üyesi değildi. İki olasılık var: Ya partizan klüğü ölen bu yoldaşı ölümünden sonra, bu yılın başında yaptıkları toplantıda MK üyeliğine aldı, ya da ölen kişi partizan klüğünün "TKP'den gizli" fraksiyonunun "MK" üyesi idi, şimdi onu açıklıyorlar. Her iki koşulda da, hem kendi şehit yoldaşlarına saygısızlık gösteriyorlar, hem partinin, komünizmin değerleriyle alay ediyorlar.

Nisan ayında yapılan açıklamalarda çok sinirli ifadeler var. "Kol kırılır, yen içinde kalır" anlayışına uymak artık olanaksız hale gelip de yürüttükleri karanlık, likidasyoncu politika kanıtlarıyla sergilenmeye başlayınca sinirlilikleri daha da artmışa benziyor. Onlara göre, onları eleştiren ne yazılırsa, ya "polise malzeme sağlıyor", ya "anti-Sovyetizm" oluyor ya da "ilerici güçlerin birliğini bozuyor".

TSİP'e karşı yürüttükleri iki yüzlü politikanın ortaya dökülmesi ilerici güçlerin birliğini "bozuyor". Bozuyor mu, güçlendiriyor mu? Buna karar veren herhalde menşevizm olmayacak.

TİP yönetiminden bazı kişilere TİP hareketini daha da ehlileştirmek üzere neler önerdiklerinin, kendi bizans oyunlarının ortaya dökülmesi ilerici güçlerin birliğini yalnızca pekiştirir. İlerici güçlerin birliği menşevizmin pasifikasyon operasyonlarına indirgenemez.

Nisan açıklamalarında, hangi organın ne zaman, kimlerden kurduğu belli olmayan bir de "Araştırma Komisyonu"ndan sözediyorlar. Bu, parti içinde organ dışı, grupçu, fraksiyoncu çalışmayı açığa vuruyor.

Gerek *Seçenek* dergisinde çıkan yazıda, gerek Nisan ayındaki açıklamalarda çirkin bir iddia var: H. Erdal partinin gizli teknik işlerini yürütme görevinden alınmış ama bazı malzeme ve evrakı partizan klüğüne teslim etmemiş. İnsanın "keşke dedikleri doğ-

ru olsaydı" diyeceği geliyor. Üzülerek söylüyorum ki, dedikleri doğru değildir. Nasıl doğru olsun?

Teknik aygıtta çalışan tüm kadroları devraldılar. Devraldıkları kadrolardan bazılarını H. Erdal'ın gurupçuluk yaptığı iddiası ile etkilemeye, inandırmaya uğraştılar. Çoğunu buna alet edemediler. Kendilerine açıkça, "siz partide ne iş yapardınız, nasıl yapardınız, neyle yaptınız" diye soracakları yerde, paniğe kapılıp tüm teknik aygıtı likide ettiler. Bu kadroları kendilerine göre subjektif değerlendirmeye tabi tuttular. Kimilerinin evini gizlice aradılar. Görevi gereği kendinde materyal olan ve benim partizan klüğüne devretmiş olduğun yoldaşları ne parti çalışmasına soktular, ne de onlardan görevi ve malzemeyi devraldılar. Bu kadrolarla normal parti ilişkilerini bile düzenli yürütmediler. Sonradan da bu yoldaşları suçlamaya yeltendiler. Bütün bunları Kasım 1982'den sonra öğrenme fırsatı buldum. Bu yoldaşlar hem menşevizmin, hem partizan klüğünün gerçek yüzünü somut deneyleriyle gördüler. Haklı tepkilerini, açıkça, yazılı olarak dile getirerek menşevik kanattan koptular.

Nisan ayında yapılan açıklamaların bir özelliği de, açıklaması yapılan toplantının büyük olasılıkla, broşürler yayınlanmadan yapılmış olmasına karşın, Mart ayında yayınlanan broşürler üstüne karalamalarda bulunmasıdır. Anlaşılan önceden, Mart ayında yayınlanacak broşürleri altıncı hisleri ile bulup çıkarttılar!

Nisan bildirilerinde ideolojik likidasyon yöntemlerine de yeni bir teorik katkı yapıldı. Menşevizm artık "ulusal demokrasi" için savaştığımız! Demokrasinin sınıf özünü yadsıyan böylesine uydurma kavramı sosyal demokrasi bile açıkça ileri sürmedi. Menşevikler cuntayla, burjuvaziyle olan politik uzlaşmalarını şimdi teorik uzlaşma ile tamamlıyorlar.

Komünist partizan Karl Marks ve iki yayın

Önümüzde iki yayın var: *İşçinin Sesi* ve *Atılım*. İkisi de Marks'ın 100. ölüm yıldönümü dolayısıyla yazılmış yazıları içeriyor.

Her iki yayını da sözcüklerini hazmederek okuyorum. Konu rastgele bir konu değildir. Bu yayınların Marks'ın nasıl gördüklerini, nasıl gösterdiklerini anlamak işçiler için yaşamsal önem taşır. Okuyorum ve görüyorum ki yayınlardan biri komünist, öteki "komünist"!

İşçinin Sesi, Marksizm kavga-dadır, Karl Marks'ın öğretisi tarihin savaş çağrısını iletiyor. O bir komünist partizandı, diyor. *Atılım*, O utku yoludur, O'nun öğretisi tek canlı öğretidir, diyor. Okumayı sürdürdükçe iki yayın arasında bir uçurum açığa çıkıyor:

İşçinin Sesi şöyle diyor:

"İşçi, emekçi yığınlar arasında büyüyen hoşnutsuzluğu, bu muazzam devrimci potansiyeli devrim yatağına akıtılabilmek, tarihsel görevimizi yerine getirebilmek partimizde oportünizmin başını ezme-ten geçiyor." (*İşçinin Sesi*, sayı:229, s.3)

Atılım ise şöyle diyor:

"Yığımsal halk hareketinin tüm kolları, sendika, kooperatif, gençlik, kadın hareketi kendi özgül amaçlarını barışın korunması amacıyla birleştirdikleri gün, tüm yurtsever, demokratik örgüt ve partiler, yığın hareketi içinde, cuntanın seçim kampanyasından, baskı altındaki basına kadar her yerde bu amaçla çalıştıkları gün, ABD emperyalizminin kolunu bükme-ye zor olmayacaktır. Bu savaşım ülkemizde demokrasinin, ulusal bağımsızlığın ve ekonomik bunalmıdan çıkışın yolunu açacaktır." (*Atılım*, sayı:111, s.7)

İşçinin Sesi, devrimci potansiyeli devrim yatağına akıtmak gibi bir "tarihsel görev"den söz ederken, *Atılım* barışı koruma çabası öne sürüyor.

Okumaya devam edelim:

"Marks'ın insan düşüncesine katkılarının belki de en büyüğü, bütün komünistlerin davranışlarının anlamını veren, kuşkusuz tarihin hareket yasası dediğimiz bulgusudur.

(...)

"Bu yasayı, öznel koşullarla nesnel koşulların ilişkisini doğru anlamak, sosyalist devrimin de anahtarını taşır. Çünkü tarihin

hareket yasasının özünde, toplumsal gelişmenin kendiliğinden, keyfi değil, belirli yasallıklara göre ilerlediğini kavramak ve bu kavrayış temelinde gelişmelere müdahale etmek vardır. Yasanın en sonunda verdiği mesaj budur. Sosyalist devrim de ancak böyle yapılır.

(...)

"Tarihin hareket yasası, sınıflı toplumun ilk çıkışından günümüze, insan eylemiyle dönen o dev çarkın her çığığında ... gelen savaş çağrısıdır.

"Karl Marks'ın öğretisi, sömürülen yığınların bu savaşta altında toplandıkları kızıl sancaktır!" (*İşçinin Sesi*, sayı:229, s.4,5,6)

İşçinin Sesi'nde Karl Marks'ın öğretisi bu ana fikir çevresinde ele alınıyor. Karşılaştırma bazen insanın gözündeki perdeleri indiren çok yerinde bir araç oluyor. Bir de ötekine, *Atılım*'a bakalım:

"Sosyalist ülkelerde yüz milyonlarca emekçi, Marks, Engels ve Lenin'in idelerinin yol göstericiliğinde, kapitalist baskı ve sömürünün ortadan kaldırıldığı, halkın esenliğinin ve barışın korunmasının politikaya temel ilke yapıldığı bir toplumsal düzen yaratıldılar...

"Asya, Afrika ve Latin Amerika'da ulusal bağımsızlıkları ve sosyal kurtuluşları için savaşım veren halklar, Marksizm-Leninizm'de kendilerine pratik bir yol gösterici buluyorlar. Ulusal bağımsızlığını kazanmış ülkelerde ve kapitalist sanayi ülkelerinde bugün yaklaşık 5 milyon üyeye sahip 79 komünist partisi, yığınların barış ve ilerleme savaşımına yol gösteriyor.

(...)

"...O tek canlı teoridir. Sosyalizm, barış ve toplumsal ilerleme savaşımının tek güvenilir pusulasıdır. Karl Marks, işçi sınıfından, 'efendisi olmak isteyenler savaş çığıkları atarken, kendi öz sorumluluğunun bilincinde ve barışı dayatabilme durumunda' olmasını istedi, 'böyle bir dış politika için savaşım, işçi sınıfının özgürlüğü için genel savaşımın içindedir' dedi." (*Atılım*, sayı:111, s.1,7)

Alıntılar uzun oldu, ama eksik olmadı. Karl Marks'ın 100. ölüm yıldönümünde her iki yayın organının da Türkiye işçi sınıfına hangi mesajı ulaştırmak istedikleri gün gibi açıktır.

İşçinin Sesi, işçi sınıfını devrim savaşımına çağırırken

Atılım, Marks işçilerden, kendi öz sorumluluklarının bilincinde olarak barışı dayatabilmelerini istedi, diyor.

İşçiler, komünistler, bu kadarla kalmamalıdır. *İşçinin Sesi* ve *Atılım*'ın alıntılarıyla yetinmemeli, Marks'ı, Engels'i ve Lenin'i okumalıdır. Onlar komünistlerin görevlerini nasıl tanımladılar, bunu öğrenmelidirler. *İşçinin Sesi* ve *Atılım* karşılaştırması o zaman daha büyük anlam kazanır.

Manifesto'da Marks ve Engels şunları söylüyorlar:

"Komünistler, başka işçi sınıfı partilerinden yalnızca şununla ayırdedilirler: 1. Onlar, değişik ülke proleterlerinin ulusal savaşımında, tüm milliyet farklarından bağımsız olarak, bütün proletaryanın ortak çıkarlarını gösterir ve öne çıkarırlar. 2. İşçi sınıfının burjuvaziye karşı savaşımının geçmek zorunda olduğu çeşitli gelişme aşamalarında, onlar, her zaman ve her yerde bütün olarak hareketin çıkarlarını temsil ederler.

"Dolayısıyla, komünistler, bir yandan, her ülkenin işçi sınıfı partilerinin pratikte en ileri ve kararlı olan, tüm ötekileri ileri iten kesimdir, öte yandan, teorik olarak, büyük proleter yığınına göre onların, proleter hareketin yürüyüş çizgisini, koşullarını ve sonul genel sonuçlarını berrak anlama üstünlüğü vardır.

"Komünistlerin acil amaçları tüm öteki proleter partileriyle aynıdır: Proletaryanın bir sınıf olarak biçimlenmesi, burjuva egemenliğinin devrilmesi, siyasal erkin proletarya tarafından ele geçirilmesi...

(...)

"Komünistler işçi sınıfının acil amaçlarına ulaşmak, anlık çıkarlarını dayatmak için savaşsınlar ama bugünün hareketinde, bu hareketin geleceğini de temsil ederler ve gözetirler..."

(...)

"Komünistler görüşlerini ve amaçlarını gizlemeye tenezzül etmezler. Amaçların, tüm varolan toplumsal koşulların ancak zorla devrilmesiyle elde edilebileceğini açıkça duyururlar. Bırakın egemen sınıflar komünist devrim korkusuyla titresinler. Proleterlerin zincirlerinden başka kaybedecek birşeyleri yoktur. Kazanacakları bir dünya vardır."

Marks ve Engels'in dünya işçi sınıfına ilettikleri mesaj

yeterince açıktır. *Atılım* bu mesajı bulandırmak için uğraşsın. Marks ve Engels'in acil amaç olarak niteledikleri burjuvazi devrimin, siyasal erki ele geçirmenin yerine barış savaşımını koyup, devrimi belirsiz bir geleceğe erteliyor.

Türkiye'de komünizmin yüce amaçlarını, proletaryanın devrim kavgasını, işçi sınıfının hem ivedi ve güncel amaçlarını, hem uzun erimli sonul amaçlarını TKP Merkez Organı *İşçinin Sesi* savunuyor. *Atılım*'ın sürdürdüğü kavga, Marks'ın 50 cilt tutan öğretisini 100. ölüm yıldönümünde küçülte küçülte "kendi öz sorumluluğunun bilincinde olan işçi sınıfına barışı dayatmayı" salık veren iki cümleye indirgeme kavgasıdır: Barış için savaşalım. Bu, demokrasinin, ulusal bağımsızlığın ve ekonomik bunalmıdan çıkışın yolunu aydınlatıyor. *Atılım*'cılar, burjuvazinin erkini devrim yoluyla devirme görevini taşıyan işçi sınıfına hedef şaşırtıyorlar.

İşçinin Sesi, menşevikler eliyle felç edilmek istenen Türkiye işçi sınıfı hareketini devrimci komünist strateji ve taktikler çevresinde birleştirmeye çalışırken, faşizmi yaratan nedenlerin ancak ve ancak devrim yoluyla kaldırılabilceği gerçeğini işçi sınıfına açıklarken, *Atılım* burjuvazinin 5. kolu gibi çalışıyor. Hem de hangi konumdan? Sosyalist ülkeler partilerinin arkasına gizlenerek! Bu saldırılarını meşrulaştırabilmek için de bir derya olan Marks-Engels literatüründe "barış" üzerine iki cümle bulup, 100. yıldönümünde Marks'ı işçilere tanıtmaya bula bula bunları "kullanıyorlar".

Türkiye proletaryası ne menşevizmle, ne de burjuvaziyle barış yapmayacaktır! Tarihin hareket yasasının bize gösterdiği temel tarihsel görev, onları yine tarihin çöplüğüne savurmak olacaktır. Sosyalizmi devrim yoluyla kurmak için, tanklarla geleni devrimle götürmek ve faşizmi ininde gebertmek üzere ileri!

Rahmi Bayram, Norveç

Bütün ülkelerin
proleterleri birleşin!Karkêren hemû
welatan yekbin!**İŞÇİNİN SESİ**Burjuvaziye ve oportünizme
karşı savaşta
haydi 7.
Yaz Taarruzu'naYıl:10,Sayı:234
16 Mayıs 1983

CEK-AL

Dünya devrimi üz rin

Dünya devrimi sürecinin içinde yaşıyoruz. Bu süreci ilerletmede bizim de katkımız olsun istiyoruz. En önemlisi, insanın tek bir ülkedeki devrime yaklaşımı, giderek daha doğrudan ve açıkça, dünya devriminin sorunlarına yaklaşımına bağlı oluyor. Bu nedenlerle, dünya devrimi sorunu bizim için yalnızca teorik ve tarihsel bir sorun değil, aynı zamanda çok pratik siyasal bir sorundur.

Dünya devriminin ne olduğu, nasıl gerçekleştiği hakkında berrak bir anlayışa sahip olmak bizim için pratik bir zorunluluktur. Son on yıllar içinde, komünist düşüncede dünya devrimi kavramının çok gerilere itilmiş, hatta dünya devrimi teriminin bile silinip atılmış olması bu zorunluluğu daha da güçlendiriyor.

Örneğin, eğer insan inanırsa ki tüm dünyada komünistlerin bugün en birincil ve en acil görevi, barış uğruna, devrim hedefinden kopuk bir "savaşım" yürütmektir, burada bir bozukluk vardır. Eğer dünya komünist hareketine ilişkin olarak, "büyük birleştirici ilke... komünistlerin... barış için ardıcıl savaşımıdır" denirse (SBKP, 26. Kongre Raporu), bu mantık ürünlerini verir. Bunlara inanan, devrimci durum da olsa, ülkenin koşulları devrimi olanaklı ve gerekli de kılarsa, kendi ülkesinde devrimi askıya alır.

Partimizin "resmi", menşevik kanadının tutumunda bu, ham bir biçimde yansımıştır. Şimdi, "resmi" yönetici partizan klifi bazı şeyleri daha açık söylemeye başladı. Cuntayı Sovyetler Birliği'nin barış önerilerine olumlu tutum almaya "zorlayabileceği" (!) için, barış savaşımının, cuntaya karşı savaşın önüne konması "gerektiğini" açıkça söylüyor. Barış "savaşı", cuntaya karşı, yalnızca devrimci bir demokrasi savaşımının değil, menşeviklerin anladığı anlamda "demokrasi" savaşımının bile önüne geçecekmiş!

Bu konuda Şubat *Atılım*'ında ibret

Ayla Antepli

Ayla Antepli yoldaşımızın yaptığı bu çalışmayı, kısaltarak üç bölümde yayınlamaya başlıyoruz.

verici bir yazı vardı. Son konuşmasında içindekilerin "resmi" "genel sekreterimizce"de onaylandığı bu yazıda şöyle deniyor:

"Barışın savunulması kavranmazsa, Türkiye'de gerçekten halk yanlısı bir demokrasinin kurulması savaşımı tüm devrimci içeriğinden boşalır. Çünkü, bugün cuntayla ve onun dış politikasıyla uzlaşan sivil gericiлик, demokrasi üstüne parlak sözler ediyor. Elbette biz diktatörlük karşısı her eğilimi taktığımızda hesaba katıyoruz ve katmalız. Ne ki, AP başları, bugün bile, emperyalizmin ve işbirlikçi çekelci burjuvazinin sivil alternatifidir.

(...)

"ABD emperyalizmine karşı savaşımı başa almak yerine, yalnızca cuntaya karşı demok-rasi için savaşımından söz etmek, teorik bakımdan milliyetçi dar görüşlülüğe, pratikte ise — deyim uygunsa — emperyalist reformizme götürür.

"Elbette biz, her türlü 'reforma' karşı değiliz. Örneğin, geniş barış güçlerinin birleşmesi ve yığınların eylemi sonucu, cuntanın, dış politikasını gözden geçirmek yığınlara bu alanda ödünler vermek zorunda kalabileceğini hesaba katıyoruz. Ne ki, bu, 'emperyalist-reformizm'in tam tersine, anti-

emperyalist bir reformun gerçekleşmesi, yığınların devrimci eyleminin bir 'yan ürünü' olurdu. Cunta ayakta kalabilmek için, Sovyetler Birliği'nin barış önerilerine olumlu yanıt vermek zorunda kalırsa, bu Yakın-doğu'da ABD'nin planlarını bozguna uğratmakta büyük bir adım olurdu. Bu, halkımızın anti-emperyalist, demokratik devrimci savaşımın derinleşmesi için son derece elverişli koşullar yarattı. Cuntanın yerine sivil gericiliğinin emperyalist yanlısı politikayı sürdürdüğü sözde parlamenter bir rejimin vereceği olanaklar, bunun yanında hiç kalırdı.

"Bu gerçekçi bir yaklaşım mı? Nükleer manyakları bile dizginleyen dünya barış cephesinin, bizdeki generalleri geriletme gücünden kuşkuya kapılmak için 'Türkiye'ye özgü'ne gibi neden vardır?" (*Atılım*, 1 Şubat, 1983)

Bu söylenenler hakkında çok şey denebilir. Biz şununla yetinelim: Bu görüşler "resmi"lerin Türkiye'de devrim yapmak gibi bir dertleri olmadığını göstermektedir.

Peki, devrim Türkiye'de askıya alınmış, İran'da askıya alınmış, şurada burada askıya alınmış, öyleyse, dünya devriminin ilerlemesi ne olacak?

Dünya devrimi mi dünya reformu mu?

Bu konuya yaklaşımı açmak üzere, bir başlangıç noktası olsun diye şu soruları sorabiliriz:

Dünya devrimini geliştirmek, dünya barışını korumaya mı, yoksa dünya barışını korumak dünya devrimini geliştirmeye mi bağlıdır?

Dünya devrimini geliştirmek, varolan sosyalist ülkelerin sürekli ilerlemesine mi, yoksa varolan sosyalist ülkelerin sürekli ilerlemesi, hatta varlığını sürdürbilmesi, dünya devriminin gelişmesine mi bağlıdır?

Dünya devrimini geliştirmek, az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerin emperyalizme bağlılığını kaldırmaya ve

yeni, eşitliğe dayalı bir uluslararası ekonomik düzen kurmaya mı, yoksa bu bağımlılığın kaldırılması, eşitliğe dayalı uluslararası ekonomik ilişkilerin kurulması dünya devriminin geliştirilmesine mi bağlıdır?

Bu soruları yanıtlarken, bir kimse, dünya devrimi, dünya barışının korunmasına, varolan sosyalist ülkelerin gelişmesine ve eşitliğe dayalı uluslararası ekonomik ilişkilerin kurulmasına bağlıdır diyorsa, o kimse devrimci değil reformisttir. Bunlar elde edilene kadar devrimden söz edilmez demiş oluyor. (Şubat *Atılım*'i bunu açıkça da söylüyor: "Proletarya barışı sağlamadan kendi amaçlarına ulaşamaz") Komünist partilerin tek ve ana görevi, ardıcıl barış savaşçıları, yaşayan sosyalizmin en sadık destekçileri ve en yurtsever yurtseverler olmaktadır, demiş oluyor.

Yukarıdaki soruları yanıtlarken, barış, yaşayan sosyalizmin gelişmesi vb. dünya devriminin ilerlemesine bağlıdır demek, dünya barışına, yaşayan sosyalizme, eşitliğe dayalı uluslararası ilişkilerin kurulmasına daha az önem vermek anlamına gelmez. Reformistler, hep bunlara daha az önem veriyor konumuna düşmekten korkuyorlar ve karşılarındakini hep bu konuma düşmekle suçluyorlar. Devrime daha az önem vermekten ve böyle yaparak savunuyor göründükleri herşeye, gerçekte en büyük ihaneti etmekten hiç korkuları yoktur.

Sorun basit, klasik, eski bir sorundur — devrim mi reform mu sorunu, devrimci-reformist ayrımıdır. Bugün, reform mu devrim mi gibi çoktan çözülmüş böyle bir sorunun, hem de komünistlerle reformistler arasında değil, komünistler arasında yeniden tartışılması gerekiyor. *Komünist Manifesto*'nun yayınlanmasından 135 yıl, *Kapitalizmin En Yüksek Aşamada Emperyalizm*'in yayınlanmasından 67 yıl sonra, böyle bir gerekliliğin olması, dünya komünist hareketinin reformizme ne denli kaydığının çarpıcı bir göstergesidir.

Biz burada reform mu devrim mi sorununun tartışmaya girmeyeceğiz, ancak konuyu geçmeden şu noktayı vurgulayalım: Bugünkü dünya koşullarında, dünyadaki global gelişmeler açısından, reform mu devrim mi sorunu, bir bakıma bundan önce hiç olmadığı kadar, gerçekten ölüm kalım sorunu durumuna gelmiştir.

Örneğin bugün, özellikle Batı'da barış hareketi ve barışçıl duygular görülmemiş bir yükselme içindedir. Bu durum ancak Birinci ve İkinci Dünya Savaşları öncesindeki yıllarda yaygınlaşan benzeri anti-savaş ve pasifist duygularla karşılaştırılabilir. Her iki dönemde de pasifistler ve reformistler,

hem halk desteği açısından, hem de hükümetlerde yer açısından, çok güçlü konumlar elde etmişlerdi.

Bugün komünistlerin hatırlamaları ve halka da hatırlatmaları gereken hiç olmazsa birkaç nokta var: Birincisi, pasifist hareketin yükselişinin ve yaygınlaşmasının kendisi, tehlikenin güçlü bir göstergesi, savaşın yaklaştığının belirtisidir. Pasifist duygular savaşa yol açan çelişkilerin keskinleşmesinin halk arasında yansımalarıdır. İkincisi, bu pasifist hareket ne kadar güç kazanırsa kazansın, hatta bazı hükümetleri etkisi altına bile alsın, savaşa neden olan eğilimler önünde, tek başına aciz kalır.

Nükleer dünya savaşının gerçek bir tehlike olması, bugün dünya devrimini ilerletmeyi mutlak bir zorunluluk yapan ana etkenlerden biridir. Yürükoğlu yoldaşımız *Kankun Konferansı ve Düşündürdükleri* kitabında bunu şöyle dile getirmişti:

"Dünya savaşı tehlikesine gelince, dünya devrimci süreci yeni devrimlerle beslenmezse, dünya savaşı hiç kimsenin küçümseyemeyeceği gerçek bir tehlikedir." (s.39)

Yaşayan sosyalizmin gelişmesi konusunda da aynı yaklaşım geçerlidir. Bugün yadsınamaz bir gerçektir ki, sosyalist ülkeler dizi dizi, çeşit çeşit çok ciddi sorunla karşı karşıyadırlar. Bu sorunlar kriz boyutlarına ulaşmaktadır. Polonya ve Afganistan, bunun yalnızca en çarpıcı örnekleridir.

Dünya kapitalist ekonomisinin krizi, enflasyon, ABD'nin dayattığı silahlanma v.b., sosyalist ülkelerin sorunlarının hem nedenleri arasındadır, hem de sorunları azdıran etkenler arasındadır. Yürükoğlu yoldaşımızın işaret ettiği gibi, "dünya sosyalist sisteminin likidasyonu, içerden çözülmesi", bugün gerçek bir tehlikedir. Bu tehlikeyi önlemenin yolu, dünya devrimi sürecini ilerletmek, zayıf halkalarda devrimleri gerçekleştirmektir. Yaşayan sosyalizmi gerçekten savunmanın tek yolu budur ve bu yoldan gitmemenin hiçbir nesnel engeli yoktur.

Dünya kapitalist ekonomisinin içinde bulunduğu krizin çeşitli yönleri tartışılabilir. Ancak şu kesindir ki, krizin en büyük, en yıkıcı yükünü, "üçüncü dünya"nın, ya da dünyanın "güney"inin, göreceli olarak zayıf, az gelişmiş ve bağımlı ülkeleri taşımaktadır. Bu maddalyonun öteki yüzü, buralarda devrim olanağının varlığıdır.

Son aylarda Batı'da çok rastlanır bir olgu var. Batı'nın çeşitli sözcüleri, yukarıda sözü geçen sorunlu ülkelerdeki durumu, kapitalist dünya içine yerleşmiş "saatli bomba"ya benzetiyorlar. Patlamayı önlemeye yönelik çeşitli "kurtarma programları"yla, bilinçli olarak bir çıkış yolu arıyorlar.

Bu arayış içinde, okumuş reformist

türler, daha çok yardım ve ticari ödün öneriyorlar, gerici-militarist-faşist türler ise Reagan yönetiminin çok hoşuna giden öneriler yapıyorlar. Ama ne tür program önerilirse önerilsin, hepsi birşeyi kanıtıyor ve yansıtıyor: Emperyalist burjuvazi, dünyanın bu kesiminde devrim tehlikesinin farkındadır ve bundan korkmaktadır. Tüm bu programlar, devrim tehlikesine tepkidir. Başka türlü yorumlanamaz.

Dünyanın bu sorunlu alanında devrim "tehlikesi" gündemdeyken, komünist hareket içinde bundan çok "yeni uluslararası ekonomik düzen"den söz edilmektedir. Kapitalist sistemin sınırları içinde "yeni, eşitliğe dayalı bir uluslararası ekonomik düzen" in kurulması, yani, dünya kapitalist sisteminin reformu ne anlama gelebilir?

Bunun taşıyabileceği tek anlam, ege-men emperyalist güçlerle bağımlı kapitalist ülkeler arasındaki ilişkilerin düzenlenmesidir. Birincilerden koparılan ödünlerle, ikincilerin kapitalist sistem içinde büyüyüp yayılmasının sağlanmasıdır. Bu, genel olarak kapitalizmin, özel olarak bağımlı ülkelerdeki kapitalizmin büyüyüp genişlemesi demektir. Bu da, bağımlıların kendilerinin emperyalistleşme olasılığı demektir. Ya eski emperyalist pazarlara açılacaklar, ya yeni pazarlar bulacaklar. Bunu başaran ülke ya da ülkeler, dünya kapitalist sistemi içinde "bağımsızlık" kazanmış olacak! Kapitalizm çerçevesinde "bağımsızlık", rekabet savaşımında üste çıkmaktan başka birşey değildir!

Yürükoğlu yoldaşın belirttiği gibi, kapitalizmin böyle bir genişleme ve yeniden canlanmasını sağlamak için, dünya kapitalist sisteminin daha çok alanı ve çok yedeği vardır. Bu olguyu seyredip alkışlamak komünistlerin işi midir? Bunun gerçekleşmesi demek, dünyanın kapitalizmden geçtiği tüm çilelerin, daha yüksek ve daha geniş bir çapta yinelenmesi demektir.

Genel olarak kapitalizmin (tekeli aşamadan önce bile) özelliği, varlık koşulu olan "olağan" sömürü bir yana, emperyalizm aşamasında sözü edilen büyüme ve genişleme, ancak militarizm, faşizm, savaş ve şövenizm yoluyla gerçekleşebilir.

Barışı temel görev olarak koyan komünistlerin ve komünist partilerinin şunu hatırlamaları çok yerinde olacaktır: Bugün "yeni uluslararası ekonomik düzen" uğruna, dünya kapitalizminin reformu ve yeniden canlandırılması için en fazla çaba harcayan ülkeler, aynı zamanda, silahlı kuvvetlerini görülmemiş bir hırsla geliştiren, "bağımsız" savaş endüstrisi kurmak için en yoğun uğraş veren, ekonomilerini hızla askerselleştiren ve kendi nükleer silahlarını

kendileri üretmeye en çok çalışan ülkelerdir. Üstelik II. Dünya Savaşı'ndan bu yana çıkan tüm yerel savaşlar, dünyanın bu alanında çıkmıştır. Dünyanın bütün belalı noktaları bu alandır.

Bugünkü koşullarda, dünya kapitalist sistemin reformu, ancak dünya çapında felaket anlamına gelebilir: Savaş, büyük olasılıkla atom savaşı, dünya sosyalist sisteminin çözülme tehlikesi, emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin en kötü yanlarının yinelenmesi, yayılması ve azıtması!

Bugünkü koşullarda kapitalist sistemin reformunun, sorunsuz, barışçıl, "ilerici" bir biçimde, centilmenlik anlaşmaları yoluya gerçekleşeceğini düşünen varsa, hem kendini hem de başkalarını aldatıyordur. Kapitalizmin, emperyalizmin işleyişini, nasıl geliştiğini, içinde taşıdığı çelişkilerin nasıl bir yandan krizlere, faşizme ve savaşa, öte yandan devrime temel oluşturduğunu açıklayan tüm temel kavramları ya hiç bilmiyordur, ya da tümüyle rafa kaldırmıştır.

II

Ana sorun: Marks yanlıs mıydı?

Dünya komünist hareketi içinde, yukarıdaki bölümde değindiğimiz tüm sorunlara reformist yaklaşımın benimsenmesi, açıkça söylene de söylenmesede, şu varsayıma dayanmaktadır: Kapitalizmin temel yasaları ya işlemekte ya da öyle değişik koşullarda işlemektedir ki bunlar, belirleyici olmaktan çıkmış, ikincil sıraya düşmüştür. Teorik düzeydeki bu varsayım, daha genel bir hastalığın ürünü ve yansımasıdır: Temel bilimsel ilkelere inancın, dünya devrimine umudun yitirilmesi.

Bu hastalığın nedenlerinden biri, 20. yüzyılda dünya devriminin izlediği özgül yolun, Marks ve Engels'in sözde "getirdikleri"yle "çelişiyor" görünmesi, bu "çelişki"nin onların bilimsel öğretilerine, özellikle dünya devrimine ilişkin görüşlerine ilişkin kuşku yaratmasıdır. Gerçekte bu "çelişki" (!) komünist hareketin ideolojik sığılğından, Marksizmin bilimsel öğretilerini yeterince öğrenmemiş olmasından, bu nedenlerle ortalıkta Marksizm'e atfedilen yüzeysel yargıların dolaşmasından kaynaklanmaktadır. Neden kaynaklanırsa kaynaklansın, komünist harekette yayılan bu kuşku burjuva ideolojisi için bulunmaz bir fırsat oluşturdu.

Bu kuşkudan yararlanarak burjuva ideolojisi iki ana yoldan Marksizm'i yutma (!) işlemini hızlandırdı: Birincisi, akademik olarak, "Marksizmin olumlu ama sınırlı katkıları" öğreten binlerce "Marksist" profesörün ve ders konu-

sunun türemesidir. İkincisi ve en önemlisi, bu "burjuva Marksizmi"nin Batı komünist partilerine sızmasıdır. Öyle ki bu partilerin Marksizm'e "yeni katkıları" artık egemen burjuva görüşlere uyarlanmadan başka birşey değildir.

Bu yersiz kuşku doğuran "çelişki"ye dünya devriminin hangi özgüllükleri neden oluyordu? Bunları kabaca şöyle sıralayabiliriz:

* Kapitalizmin en gelişmiş olduğu ülkelerde devrim gerçekleşmedi. Demek ki, bu ülkelerde kapitalizm her nasılsa çelişkilerini "çözebildi".

* Devrim geri bir ülkede gerçekleşti ve ortaya çıkan sosyalizm de, yalnızca Marks, Engels değil, Lenin'in söyledikleriyle de yer yer "çelişkili" bir görünüm aldı.

* 1930'larda işçi sınıfı devrimi başaramadığı gibi karşı devrime, faşizme yenik düştü.

* II. Dünya Savaşı'ndan sonraki bunalım, daha da geri bir ülkede, Çin'de devrime yol açtı. Burada sosyalizm daha büyük "çelişkiler" uyandırdı. Aynı zamanda, Kızıl Ordu'nun koruyuculuğuyla Doğu Avrupa ülkelerinde halk demokrasileri kuruldu ve bunlar, bugün Polonya'da görüldüğü gibi yapısal bazı bozuklukları ve zaafı olan sosyalist ülkelere dönüştüler.

* Savaş sonrasında kapitalizmin çürüyüp çökmesi "beklenirken", o en hızlı bir gelişme dönemini yaşadı. Gelişmiş, emperyalist ülkelerde bilimsel teknolojik devrim gerçekleşti, orta gelişmiş ülkelerde finans kapital, devlet tekeli kapitalizmi vb. gelişti.

* Tüm bu gelişmelerin ortak bir yorumunda, dünya devrimine ilişkin ortak bir stratejide anlaşılamayan dünya komünist hareketi üstüste bölünmeye başladı. Önce Sovyet-Çin ayrılığı, sonra Yüro Komünizm ve şimdi de proletarya enternasyonalizminin "herkes kendine" ilkesiyle (!) kenara itildiği bir durum çıktı. 1960'dan sonraki olayları şöyle sıralayabiliriz:

— Sovyet-Çin ayrılığı ve sınır çatışmaları.

— 1968 Çekoslovakya olayları ve çeşitli partilerin buna karşı çıkması.

— Ortak Pazar ülkeleri komünist partileri arasında, o ülkeler arasındaki çelişkilerin yansıması.

— 1974-1975'de öteki Avrupa Komünist partilerinin Portekiz Komünist Partisi'ne saldırıları.

— Çin ve Viyetnam arasında savaş çıkması.

— Afganistan olayları, Amin'in öldürülmesi.

— Arjantin Komünist Partisi'nin, faşist cuntanın Falkland Adaları'nı işgalini desteklemesi.

— Dünya komünist hareketinin

TKP'deki oportünist kanada resmi destek vermesi.

Bu özgüllükler, birşeyin yolundan çıktığını gösteriyor ama bu yolundan çıkan, dünya devrimi değil, dünya komünist hareketidir. Dünya devrimi etkileniyorsa bundan etkilenmektedir. Bu ise Marks'ın yanlışlığını değil, doğruluğunu, doğru iyi öğrenilmeyince ve rehber edinilmeyince nasıl sorun çıktığını kanıtlamaktadır.

Dünya devrimini, onun özünü, bugüne kadar izlediği yolu, ilerde izleyebileceği yolu, vb. net olarak anlamak için yapılacak her girişim, işe yarayacaksa, gerçekten bilimsel olmak zorundadır. Marks ve Engels'in buldukları, Lenin'in daha da açıklığa kavuşturduğu, devrimi ileri iten temel yasaların köklü anlaşılmasına dayanmak zorundadır.

III

Temel yasalar

Dünya tarihinin gelişimini açıklayan, sosyalizmin zorunluluğunu kanıtlayan belirli temel yasaları bulmak birşeydir, dünya devriminin izleyeceği yolu ayrıntılarıyla "çizmek" bir başka şeydir. Marks ve Engels'in bilimsel çalışmalarında buldukları gelişme yasalarını, dünya devriminin yasallıklarını, onların belirli somut durumdaki umut ve beklentilerinden ayırdetmemiz gereklidir. Kaldı ki, onların birçok umut ve beklentileri de doğru çıkmıştır.

Bugün geriye bakıp da, Marks sosyalist devrimlerin Batı Avrupa'da olmasını beklediği için yanlıştır, demek abestir.

Bir kez, Marks'ın yaşamı sırasında kapitalist toplum, bu toplumun devrimi olanaklı ve zorunlu kılan çelişkileri, ancak Batı Avrupa'da biçimlenmişti. Dolayısıyla, kapitalizmden sosyalizme geçiş tanımı gereği başka hiçbir yerde değil, ancak Avrupa'da olanaklıydı.

İkincisi, Marks'ın çözümlemesi, kapitalizmin çelişkilerinin "tersinden", gerici eliyle çözülebilmeye, en ileri kapitalist ülkelerde devrimin bu yoldan ertelenebilme olasılığını da taşıyordu.

Üçüncüsü, daha en baştan, Marks, bizim bugün kapitalizmin "zayıf halkaları" dediğimizden, kapitalizmin "aşırı uçları" diye söz etmiş ve bu ülkelerde krizlerin, en ağır ve patlamalara yol açmaya en yatkın olduğu görüşünü ileri sürmüştür.

Marks yanlıs olmadığı gibi, tarihin hareket yasasıyla bağlı olarak, dünya devriminin yasallıklarını aydınlığa kavuşturmuştur. *Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı'ya Önsöz*'de Marks'ın bu konudaki şu ünlü sözleri yer alıyor:

"Yaşamlarının toplumsal üretiminde, insanlar vazgeçilmez ve kendi iradelerinden

bağımsız belirli ilişkilere girerler. Bu üretim ilişkileri insanların maddi üretici güçlerinin gelişmesinin belirli aşamasına denk düşer. Bu üretim ilişkilerinin toplamı toplumun ekonomik yapısını oluşturur. Bu ekonomik yapı, üstünde hukuksal ve siyasal bir üstyapının yükseldiği ve toplumsal bilincin belirli biçimlerinin tekabül ettiği gerçek temeldir. Maddi yaşamın üretiminin biçimi, genel olarak toplumsal, siyasal ve entelektüel yaşam sürecini biçimler. İnsanların varoluşunu belirleyen onların bilinci değildir. Tersine, toplumsal varoluşları bilinclerini belirler. *Gelişmelerinin belli bir aşamasında toplumun maddi üretim güçleri, varolan üretim ilişkileriyle çatışmaya girer, ya da aynı şeyi hukuksal bir ifadeyle anlatırsak, içinde o güne değin çalıştıkları mülkiyet ilişkileriyle, çelişkiye düşerler.*

"Bu ilişkiler, üretici güçlerin gelişme biçimlerinden, onların ayakbağına dönüşür. O zaman bir toplumsal devrimler çağı açılır. Ekonomik temelin değişmesiyle, tüm 'koça üstyapı az çok hızlı bir biçimde dönüşüme uğrar. Böyle dönüşümleri ele alırken, her zaman doğal bilimin kesinliğiyle saptanabilecek olan üretimin ekonomik koşullarının maddi dönüşümü ile insanların bu çatışmanın bilincine varıp savaştıkları hukuksal, siyasal, dinsel, estetik ya da felsefi, kısaca ideolojik biçimler arasında bir ayırım yapmak gerekir. Nasıl, birisi hakkında düşüncemiz o insanın kendisi hakkında düşündüklerine dayanmıyorsa, bu tür bir dönüşüm dönemini de kendi bilinciyle yargılayamayız. Tersine, bu bilinci maddi yaşamın çelişkileri, toplumsal üretim güçleriyle üretim ilişkileri arasındaki varolan çatışma açısından açıklamak gerekir. Hiçbir toplumsal düzen, içinde barındırabileceği tüm üretici güçler gelişmeden yok olmaz. Ve de yeni, daha yüksek üretim ilişkileri hiçbir zaman, kendi varoluşlarının maddi koşulları eski toplumun rahminde olgunlaşmadan ortaya çıkmaz.

"Dolayısıyla insanlık önüne ancak çözebileceği görevler koyar. Çünkü konuya daha yakından bakılınca görülür ki, görevin kendisi daima çözümünün maddi koşulları hazır varsa, ya da en azından oluşma sürecindeye ortaya çıkar." (Marks-Engels, Seçme Yapıtlar, (3 cilt) İngilizce basım, c.1, s.503-504) (abç)

Dünya devrimi açısından, burada öncelikle şunu vurgulamak gereklidir: Devrimin temelinde yatan, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişkidir.

İkincisi, şu soruları sormalıyız: Kapitalizmin üretici güçleriyle kapitalist üretim ilişkileri arasındaki çelişki yaşamda kendini nasıl gösterir? Bu çelişki ilk ne zaman, hangi noktada patlak verdi? Krizler otomatik olarak devrime yol açar mı, yoksa karşı devrimci çözüm de söz konusu mudur?

Kapitalizmin üretici güçleriyle kapitalist üretim ilişkileri arasındaki çelişki, ekonomik krizler biçiminde ortaya çıkar. İlk kapitalist ekonomik kriz 1825'dedir ve bu, kapitalizmin üretici güçlerinin üretim ilişkilerine ilk başkaldırısını simgeler. Engels'in *Anti Dühring*'de şu söyledikleri ekonomik krizleri daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır:

"Toplumsallaşmış üretim ve (üretimin sonuçlarına) kapitalist el koyma arasındaki

çelişki, bu krizlerde şiddetli bir patlamaya sonuçlanır. Metaların dolaşımı, bir süre için durmuştur. Dolaşım aracı olan para, dolaşıma bir engel oluşturur. Metaların üretimine ve dolaşımına ilişkin tüm yasalar başaşağı dönmüştür. Ekonomik çatışma doruğuna ulaşmıştır. Üretim biçimi, değişim biçimine karşı başkaldırıda. Üretici güçler, büyüyüp aşıkları üretim biçimine karşı başkaldırıda.

*"...Kapitalist üretimin tüm mekânizması, kendi yarattığı üretici güçlerin basıncı altında dağılır..." (Engels, *Anti-Dühring*, İngilizce basım, Progress Publishers 1977, s.334-335)*

(...)

"Bu noktaya artık ulaşılmıştır. Siyasal ve entelektüel iflasları artık burjuvazinin kendisi için bile bir sır değildir. Ekonomik iflasları her on yılda bir yinelenir. Her krizde toplum, kendisinin kullanmadığı kendi üretim güçlerinin ve ürünlerinin ağırlığı altında boğulur ve şu abes çelişki ile yüz yüze, aciz kalakalı: Üreticilerin tüketecikleri hiçbir şey yoktur çünkü tüketiciler yoktur içindedir. Üretim araçlarının patlatıcı gücü, kapitalist üretim biçiminin onlara dayattığı sınırları patlatır. Onların bu sınırlamalardan kurtulmaları, üretici güçlerin kesintisiz, sürekli hızlanan bir gelişmesi ve böylece üretimin kendisinin de pratikte sınırsız artması için ana ön koşuludur." (s.342)

(...)

*"Bununla krizler sorununu bırakabiliriz. Geçtiğimiz bölümde, kapitalist üretim biçiminin zorunlu olarak krizler doğurduğunu gösterdik ve *krizlerin*, bu üretim biçiminin kendisinin krizi olarak, *toplumsal devrimi zorlayan araçlar olarak, önemini açıkladık.*" (s.350, abç)*

Ekonomik krizlerin özünü, canalıcı önemini derinden anladıkları için Marks ve Engels, daha sonra da Lenin, kriz-devrim bağımlı vurguladılar.

Bir yandan üretim araçlarının kapitalist sınıf elinde yoğunlaşmasıyla, öte yandan üreticilerin ücretli işçilere dönüşmesiyle, toplumsallaşmış üretici güçler ve kapitalist üretim ilişkileri arasındaki çelişki, burjuvazi ile proletarya arasındaki uzlaşmaz sınıf savaşımında yansır.

Ancak, nasıl, üretici güçlerle üretim ilişkileri arasındaki çelişki belirli zamanlarda, kriz dönemlerinde kızışırsa, proletarya ile burjuvazi arasındaki sınıf savaşımı da kriz dönemlerinde keskinleşir, doruk noktalarına ulaşır. Bu nedenledir ki tüm yaşamları boyunca Marks ve Engels, devrimin altında yatanın ekonomik kriz olduğunu söylüyorlardı.

1848 ve 1849 yıllarında, ticaret ve endüstride başlayan bolluk-refah devrimci kabarışı paralize edince, Engels, "düzenli çalışan işçilerle", "devrim yapılamaz" diyordu. (Marks-Engels, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.10, s.132-133)

Engels, Bernstein'a yazdığı 25.1.1882 tarihli mektupta da şöyle diyor:

"Devrimci patlamaların en güçlü kaldıraçlarından biri krizlerdir. Gelen refah devrimleri kırar ve gericiğin başarısının temelini oluşturur."

Krizler, işçi sınıfının devrimciliği açısından da önemli birer okul işlevi görür. Marks, bir yazısında şöyle diyor:

"Üretlerin bir yükselişi, bir düşüşü ile bundan dolayı efendilerle emekçiler arasındaki süregen çatışmalar, endüstrinin bugünkü örgütlenmesinde emekçi yığınların moralini yüksek tutmanın, egemen sınıfın tecavüzlerine karşı onları koca bir birliğe sokmanın ve üretimin uyusuk, düşüncelessiz ve az çok iyi besli araçları olmalarını önlemenin vazgeçilmez araçlarıdır. Sınıfların uzlaşmazlığına dayalı bir toplum durumunda, kağıt üstünde olduğu kadar gerçekte de esareti önlemek istiyorsak, savaş kabul etmemiz gerekir..."

*"Modern endüstrinin önemsel olarak yinelenen devreler halinde geçirdiği sıkıntı, zenginlik, aşırı heyecan, kriz ve güçlük gibi birbirini izleyen evreler ile üreticilerin bunlardan kaynaklanan yükselişi ve düşüşü, ücretlerde ve kârlardaki bu değişimlere yakından denk düşen efendiler ile emekçiler arasındaki sürekli savaş olmaksızın, Büyük Britanya ve de tüm Avrupa işçi sınıfları gönlü kırık aptal, bezgin, direnişsiz bir yığın olur, kendini kurtarması, Eski Yunan ve Roma kölelerinin kendini kurtarması kadar imkansız olurdu." (Marks, "Rusların Türkiye'ye Karşı Politikası", *Toplu Yapıtlar*, c.12, s.169)*

Krizlerin işçi sınıfını eğitmede taşıdığı büyük önem, Engels'in 7 Ekim 1858'te yazdığı mektubundaki sözlerinden de açıkça yansımaktadır:

"İngiliz proletaryası giderek burjuvalaşıyor. Öyle ki burjuvaların burjuvası bu ulus, burjuvazinin yanısıra, sonul olarak burjuva bir aristokrazi ile burjuva bir proletaryaya sahip olmayı da amaçlıyor görünüyor. Bütün dünyayı sömüren bir ulus için bunun belli ölçüde gerekçesi vardır. Burada yarayacak tek şey, birkaç adamakılı kötü yıl geçmesidir ki, altın bulunalı artık bunlar pek kolay olmuyor."

Görüldüğü gibi, üretim güçleriyle üretim ilişkilerinin çelişkisini belgeleyen ekonomik krizler, çeşitli açılardan devrim için büyük önem taşır. Ancak bu, krizlerin otomatik olarak devrime yol açtığı demek değildir. Ya burjuvazi krizi kendi yolunda çözer ve aynı krizin daha sonra ve daha yüksek bir düzeyde yeniden çıkmasını getirecek olan gelişmenin yolunu açar, ya da işçi sınıfı insiyatifi ele geçirmeyi ve krizi kendi yolunda çözmeyi başarır. İlk karşı-devrim ikincisi devrimdir.

Başka bir deyişle, krizlerin otomatik olarak devrime yolaçması söz konusu değildir. Marks, krizlerin, devrim ile olan yakın kopmaz bağımlı açıkladığı gibi, karşı devrimci çözüm almaşğını da görmüştür. Bu Marks'ın, dünya devrimine ilişkin "kesin bir rota" çizmediğinin başlıbaşına kanıtıdır. Aynı zamanda, karşı devrimi anlamak, devrimin gündemde olduğu bir çağda, "devrim olmuyor, öyleyse devrim gündemde değilmiş", yanılığını da önler. Gelecek bölümlerde krizlerin karşı devrimci çözümünü ele alacağız.

Devam edecek

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Aşağıdaki belge, 1931'de TKP Merkez Komitesi'nin seçimler ve 1 Mayıs için yayınladığı bildiridir. Bildiride işaret edilmesi gereken birinci nokta, o sırada tutuklu bulunan bir kısım partilinin, seçim için aday gösterilmesi ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı ile Laz İsmail'in, yani İ. Bilen'in, adlarının bu aday listesinde birlikte yer almasıdır. İkinci nokta, bugün azılı faşist diktatörlüğe ısrarla faşist denmezken, o zamanki CHP yönetimine faşist diktatörlük demeye gelen sözlerin bulunmasıdır. Bir başka nokta, Türkiye Sovyet hükümetinin devrimsiz, seçimle kurulacağı yönünde sağ bir anlayışın varlığıdır. Son olarak, herşeye karşın, "dünya devriminin genel kurmayı Komünist Enternasyonal" deyişle bile, geneliyle bildirinin siyasal çizgisinin doğruya bugünden çok daha yakın oluşudur.

Bütün dünya ameleleri birleşiniz!

İNTİHAP VE 1 MAYIS BEYANNAMESİ

Türkiye'nin amele, köylü ve fakir halkına

Yoldaşlar,

Maskesi düşen meclis azaları yeni intihabata (seçimlere — İ.S.) karar verdi. Bu suretle Türk burjuvazisi muzdarip (çileli — İ.S.) halkın dertlerine çare bulunacağı ümidini uyandırarak, genişleyip derinleşen, yer yer kanlı çarpışmalar halini alan memnuniyetsizliği hafifleterek, tehlikeyi savmak ve diğer taraftan burjuvazinin gayri memnun tabakalarından bir kısmını Halk Fırkası'nın (CHP'nin — İ.S.) etrafına toplayarak, mevkiini kuvvetlendirmek ve açık burjuva diktatörlüğüne geçmek istiyor.

İntihabat ve bu seneki 1 Mayıs, sermayedar cihan buhranının yeni ülkelere yayıldığı bir zamana tesadüf ediyor. Başlıca memleketlerde işsizler 30 milyonu geçiyor. Cihan emekçilerinin ızdırıp ve sefaleti tarihin kaydetmediği seviyeye ulaştı. Sermayedar devletler silahlanmakta, harp hazırlığında birbirleriyle rekabet ediyorlar. Yeni bir cihan harbi, amelenin vatani Rusya'ya karşı emperyalist harp, her zamandan ziyade yakınlaşmıştır. Avrupa, Amerika ve Asya'da amele sınıfı ve emekçi halk, kızıl inkılap bayrakları altında, soyguncularına karşı kurtuluş mücadelelerine girişmiş bulunuyorlar.

Diğer taraftan ise Sovyet Rusya dev adımlarla ilerliyor, sanayi ve ziraatını harikulade bir süratle inkişaf ettiriyor (geliştiriyor — İ.S.). Sosyalizm orada artık bir hakikat olmuştur. Yalnız orada işsizlik görülüyor. yalnız Rusya cihanı tehdit eden harbe karşı mücadele ediyor, cihan sulhü için uğraşiyor.

Türkiye'de iktisadi buhran bütün ağırlığı ile emekçileri ezmektedir. Amele, köylü ve fakir halkın ızdırıp ve yoksulluğu tüyler ürpertici dereceleri buldu. Yüzbinlerce emekçi açlığın pençesinde can çekişiyor. Gündelikler durmadan indiriliyor, iş saatleri uzatılıyor. İşsizlik onbinlerce aileyi tehdit eden afet oldu. Emekçi halkın maruz bulunduğu tazyik (baskı — İ.S.) ve tethiş uzak istibdat (gericilik — İ.S.) devirlerini unutturdu. İnkılapçı amele ve teşkilatlar en zalimane takibata maruzdur. Amele ve fakir halk için çalışanlar kana boğuluyor, zindanlarda çürütülüyor.

Yoldaşlar! Türk burjuvazisi, Halk Fırkası'nın tayin edeceği yeni meb'usları (milletvekilleri — İ.S.) vasıtasıyla, amele, köylü ve fakir halka karşı tek mil (bütün — İ.S.) cephelede umumi hücumu geçmek üzeredir. Yeni vergi yükleri, yevmiyelerin indirilmesi, sefalet ve yoksulluğun çoğalması, yeniden birçok haklardan mahrumiyet, en şedit (sert, vahşi — İ.S.) bir tazyik ve tethiş, faşist metotların fevkalhat keskinleştirilmesi, çıplak burjuva diktatörlüğü ve emperyalistlere uşaklık yeni intihabatın neticeleri olacaktır. "Cumhuriyeti koruma" perdesi altında münhasıran (özellikle — İ.S.) çalışan halka ve inkılapçılara karşı tevcih edilecek (yöneltilcek — İ.S.) olan ve Takriri Sükun devrine rahmet okutacak yeni bir kanlı tethiş ve istibdat devri başlamak üzeredir. Bu mürteci (gerici — İ.S.) faşist diktatora, milli istiklale (bağımsızlığa — İ.S.) hiyanet yolundaki eseri tamamlayarak, memleketin emekçi halkını, yakın olan harpte, emperyalistler hesabına kan dökmeğe icbar (mecbur — İ.S.) edecektir.

Yoldaşlar! Bütün bunlardan Halk Fırkası mes'uldür

(sorumludur — İ.S.). O, memleketi buhrandan, emekçi halkı açlık ve ızdıraptan kurtaramaz. Amele, köylü ve fakir halkı yalnız amele sınıfı, Komünist Fırkası ve onun rehberliği altında tahakkuk edecek (gerçekleşecek — İ.S.) amele-köylü hükümeti kurtaracaktır.

Yoldaşlar! Reylerinizi size ekmek yerine kurşun yağdıran Halk Fırkası'nın namzetlerine (adaylarına — İ.S.) değil, sizin için işkenceler gören, zindanlara atılan kendi müessesilerinizi (temsilcilerinizi — İ.S.) veriniz ve verdiriniz. Toplu kütleler halinde reylerinizi komünist mahkumlardan Doktor Hikmet, tütün ameleleri Troçki Mehmet, Kavalalı Abbas, demirci Laz İsmail, Mehmet Emin, Hüsamettin, sabık Tıbbiye talebesinden Hasan Âli, Cazim, tayyareci Cemal Hasan, Reşat Fuat ve Niko yoldaşlara veriniz. Halk Fırkası tek amele, köylü ve fakir rey-i alamamalıdır.

Yoldaşlar,

Önümüzdeki 1 Mayıs günü büyük kütleler halinde fabrikalarda, sokak ve meydanlarda, ev ve kırlarda içtima ve nümayişler (toplantı ve gösteriler — İ.S.) yaparak, faşist diktatorasını "Cumhuriyeti Koruma" kanununu protesto ediniz ve şunları isteyiniz:

1. Gündeliklerin yükseltilmesi, işgününün kısaltılması,
2. İşsizlere iş ve devlet yardımı,
3. 8 saatli İş Kanunu,
4. Emekçilere müstakil teşkilat (bağımsız örgüt — İ.S.), içtima (toplantı — İ.S.), neşriyat (yayın — İ.S.) serbestisi ve mevkuf (tutuklu — İ.S.) komünistlerin tahliyesi,
5. Topraksız köylüye bedava toprak,
6. Meclise hakiki amele mümessili (temsilcisi — İ.S.) meb'usların girmesi,
7. Fakir halkın devlete, emperyalist müesseselere ve tefecilere olan borçlarının ve Dünyu Umumiye'nin ilgası (kaldırılması — İ.S.), vergilerin zenginlere tahmili (yüklenmesi — İ.S.),

8. Emekçilerin menfaatlerine yegane uygun olan Sovyet Rusyası ile iktisadi, siyasi geniş bir teşriki mesai (işbirliği — İ.S.) ve şumullü ittifak (geniş kapsamlı bağlaşıklık — İ.S.).

Yaşasın yegane inkılapçı fırka Türkiye Komünist Fırkası ve cihan inkılabının Erkânı Harbiyesi (genel kurmayı — İ.S.) Komünist Beynelmileli (Komünist Enternasyonal — İ.S.)!

Kahrolsun "Cumhuriyeti Koruma" kanunu perdesi altında yalnız emekçilere karşı kullanılacak faşist diktatora! Yaşasın Türkiye Amele-Köylü Sovyet Hükümeti ve emekçilerin mümessili komünist meb'uslar!

Yaşasın cihan amelesinin mücadele günü 1 Mayıs!

Kahrolsun emperyalizm ve amele, köylü ve fakir halkı onların hesabına harbe sokacak Halk Fırkası!

Türkiye Komünist Fırkası
Merkez Komitesi
(1931 — İ.S.)

Yoldaş!
Okuduktan sonra yırtma, atma! Senin gibi bir amele
ve emekçiye ver!

Daha büyük başarılar için ileri

Yoldaşlar!

Hamburg'da, DGB'nin düzenlediği 1 Mayıs yürüyüşüne ve mitingine Hamburg örgütlerimizle, 1 Mayıs'ın şanına yaraşır kızılılıkta katıldık.

Hamburg *İşçinin Sesi* 1 Mayıs komiteleri, HTİB, Hamburg Gençlik Kulübü ve Billstedt *İşçinin Sesi* gurubu örgütleri flamaları altında, tüm Türkiyeli örgütler içinde en kalabalık, en canlı ve en disiplinli bloğu oluşturduk. BİRKOM pankartı altında yürüyen öteki örgütler de canlı ve disiplinli idi.

1 Mayıs eylemi öncesinde *İşçinin Sesi*'nin 1 Mayıs ve Sesi'ni Yükselt afişlerinden tüm alanlara ve yürüyüş boyunca 2000'e yakın yapıştırdık. Temel parti belgelerimiz tüm önemli noktalara yazıldı. Üst büro duyurusu, 1 Mayıs EK Bildirisi, 1 Mayıs Özel Sayısı, partinin 1 Mayıs bildirisinin Almancaş yoğun olarak dağıtıldı. Ayrıca HTİB'in 1 Mayıs Bülteni de yoğun dağıtıldı. Tüm yoldaşlarımız son hafta yığın çalışmasında aktif çaba gösterdiler.

Bu 1 Mayıs'ta bizim blokta bir başka coşku vardı. Başarılı bir çalışmanın sonucunda geçen yıllara göre iki misli katılım sağladık. Yürüyüş

Hamburg — En yığınsal, en coşkulu katılımı sağladık.

boyunca "Tanklarla gelen, devrimle gidecektir", "Kahrolsun faşist cunta", "Marksizm-Leninizm temelinde parti birliği için ileri", "Yaşasın TKP", "Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi*", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi", "Faşizme karşı, devrim için savaş", "Yaşasın ileri demokratik halk devrimi", "Yaşasın 1 Mayıs", "Yaşasın BİRKOM" sloganlarını Almanca, Türkçe ve Kürtçe haykırarak. Parti bildirimimizi Almanca ve Türkçe olarak yol boyunca okuduk. Yürüyüş katılanların ve izleyicilerin takdirini kazandı. Birçok Türkiyeli işçi faşizme

karşı attığımız belgilere ve yürüyüşe katıldı.

Bu yürüyüşte ilk kez flama açan Hamburg Gençlik Kulübü ve genç yoldaşlarımız çok başarılıydılar. Yürüyüş öncesinde DKP gençlik örgütü SDAJ ile ortak bir bildiri çıkarıldı.

Bu 1 Mayıs'ta diğer tüm siyasetlerin en kalabalık yürüyeni, bizim yarı sayımıza ulaşamadı. Menşevikler yine ortada görünmüyordu. Titiz aramalarımıza rağmen menşevikleri bulamadık. Herhalde 19 Mayıs'a hazırlanıyorlar!

Yürüyüşten sonra HTİB lokalinde değerlendirme top-

lantısı ve 1 Mayıs semineri yaptık. Dışarıdan gelen birçok işçi ve demokrat da toplantıya katıldı. Toplantı, seminer sonrasında Gençlik Kulübü folklorünün gösterileri ve marşlarla, coşkulu bir biçimde son buldu. Ayrıca, mitingde örgütümüze maddi gelir ve tanıtma için yaptığımız yiyecek ve yayın satışları çok başarılıydı.

Yoldaşlar,

Bu 1 Mayıs bize bir kez daha gösterdi ki doğru ideolojimiz, doğru örgütlenme anlayışıyla yaşama uygulandığında gerici dönemimin tüm olumsuz barikatlarını yıkarak geliyiyor, güçleniyor. Örgüt seferberliğimizin öğrettiği yığın çalışmasının meyvalarını topluyoruz. Yine de eksiklerimizin ve yapmamız gerekenin bilincindeyiz. Daha enerjik, daha disiplinli, daha özverili çalışarak gelecek 1 Mayıs'a iki misli çıkacağız. Gelecekteki başarımızın garantisi, gücümüz, partimizin doğru ideolojisi ve iş yapma kararlılığımızdır.

Daha büyük başarılar için ileri!

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi*!
Kahrolsun faşist cunta!

Yaşasın ileri demokratik halk devrimi!

Hamburg

Yoldaşlar,

Dünya proletaryasının devrimci birlik ve savaşım günü 1 Mayıs'ı, Mannheim'daki *İşçinin Sesi* militanları ve sempatanları olarak yığınsal kutladık.

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da Mannheim'da çeşitli bölge komiteleri kurularak hazırlıklar başladı. Hazırlık döneminde afişleme yapıldı, 1 Mayıs Özel Sayısı dağıtıldı, hafta sonları toplanılarak çalışmalar gözden geçirildi.

Sonuçta 1 Mayıs günü Alman Sendikalar Birliği'nin (DGB) düzenlediği yürüyüşe çok kalabalık katıldık. Yürüyüş boyunca "Yaşasın 1 Mayıs", "Devrimci silahımız *İşçinin Sesi*", "TKP-*İşçinin Sesi*", "Tanklarla gelen devrimle

1 Mayıs'ta sesimizi yükselttik

Mannheim — İnanç Seçiş yoldaşımızla yürüdük

gidecektir" belgeleriyle ortalığı inlettik. Yığınsalığımız ve disiplinimiz tüm dikkatleri

üzerimize çekti. Yürüyüşü her yıl olduğu gibi "*İşçinin Sesi* andi" içerek bitirdik.

Daha sonra hep birlikte toplantı yapılan yere gittik. Orada da yiyecek ve yayın satışı yaptık. Bu arada parti içi son gelişmeler hakkında birkaç oportünist tartıştık. Oportünistler bu yıl küçük bir gurupçuk olarak, ellerini kollarını sallayarak yürüdüler.

İdeolojimiz, siyasetimiz her geçen gün yığınların bize olan inancını artırıp pekiştirmektedir. Faşist cuntanın gerçek yüzünü ve ona karşı verilmesi gereken savaşımı yığınlara göstermek görevi biz komünistlerindir. Faşizmi yerle bir edeceğiz.

Yaşasın Leninci TKP'miz!
Tanklarla gelen devrimle

gidecektir!

Şirin Koçgirili
Mannheim

Almanya

1 MAYIS

Almanya

TKP sancağını yalnız biz taşıyoruz

Dünya işçi sınıfının birlik, dayanışma ve savaşım günü olan 1 Mayıs'a Köln'de, birçok ulustan emekçilerle birlikte biz de katıldık.

Kortejimizi en ön safta TKP sancağı, arkasında oportünizmin korkulu rüyası *İşçinin Sesi* flaması, Almanca, Türkçe belgelerimiz ve kızıl bayraklar süslüyordu. Yoldaşlarımızın gösterdiği disiplin, ellerindeki kızıl bayraklar dikkat çekiyordu.

İşçinin Sesi militanlarının haykırdığı belgeler, yürüyüşte ve alanda yükselttiği gür ses, faşizmi devrimle yıkmada partimizin kararlılığını, komünizme sarsılmaz bağlılığını gösterirken, bizim menşevikler dahil bazı örgütler "dostlar alışverişte görsün" hesabı içinde sessiz, soluksuz yürüyorlardı.

Menşevik yöneticiler insanların ellerine beyaz flamaları (Çevik kuvvetlere hayır —

Köln — Bayrağımızı yükseltiyoruz

Yabancı düşmanlığına son) tutuşturarak yürüttüler. Sanki bir cenaze merasiminde gibiydiler.

Diğer taraftan, eskiden "Tek yol devrim" belgisini dillerinden düşürmeyenlerin, bugün sessiz kaldığı, "Faşizme

karşı tek yol devrim" belgisinin de *İşçinin Sesi* kortejinde yükseldiği görüldü. Kürt halkının ayrılma hakkını savunur görünüşlerin, satır aralarında işlemeye çalışanların, samimi olmaktan ne kadar uzak oldukları bir kez daha eylemde

açığa çıktı. Dost düşman şunu gördü: *İşçinin Sesi*, teorisiyle pratiğiyle, Kürt halkının ayrılma hakkını amasız fakatsız savunmaktadır ve yürüyüş sırasında "Kürt halkına ayrılma hakkı" belgisi, yalnız ve yalnız *İşçinin Sesi* kortejinden yükselmiştir.

Miting yerinde açtığımız yayın sergimiz ilgi ile izlendi. Almanca-Türkçe yayınlarımızı sattık. Diğer ulustan insanlarla bugünkü dünya ve Türkiye devriminin sorunlarını tartıştık. 1 Mayıs marşını söyleyerek alandan ayrıldık.

Derneğimizde eylemin değerlendirilmesini yaptık. Eylem başarılı olduğu halde, daha aşılması gereken birçok engel bulunduğu, tüm gücümüzle gelecek günlere hazırlanmaya karar verdik.

Tanklarla gelen devrimle gidecektir!

Yaşasın devrim!

İ.K., Köln

1 Mayıs gecesinden izlenimler

Yoldaşlar, Uluslararası İşçi Komitesi (IAK) geleneksel, 1 Mayıs'ı kutlama gecesini bu yıl da 30 Nisan'da düzenledi. Geceye Alman Komünist Partisi, KKDK, Yunan, İran, Irak, Şili, İtalya, Portekiz ve İspanya komünistleri ve bizim menşevikler katıldılar.

Biz, geceye resmen davet edilmedik ama çok daha önemli bir davetiye aldık. Tanıdığımız DKP'li bazı yoldaşlar bize, geceye gelmemizi ve orada bildiri dağıtmanızı önerdiler. Biz de TKP Eşgüdüm Komitesi'nin 5.4.1983 tarihli duyurusunu, onun Almanca çevirisini dağıtmak ve yayın satmak üzere, gecenin yapılacağı salonun önüne gittik.

Salonun önünde, içinde menşeviklerin de bulunduğu birkaç grup yiyecek satıyordu. Menşevikler daha bizi görür görmez bu gruplar arasında dört dolaşıp "bunlar öteki taraftan, bölücüdür, onlardan

sakin birşey almayın" diye yaygarayı bastılar. Bunun üzerine Yunanlı grup bizden bildiri almadı, yeni gelenlere ise bizden bildiri almamaları söylendi. Fakat "ne yazık ki", birkaç kişi dışında, gelenlerin çoğu bildirilerimizi aldı. Bu arada bizden bildiri alanlarla ve menşeviklerin sözüne kanan birkaç kişiyle TKP'deki ayrılığın nedenlerini tartıştık.

DKP'lilerden bazıları anlattığımız şeylerden sonra "ben Türkiye'nin durumu hakkında fazla birşey bilmiyorum, partimiz öteki tarafı tanıyor, sorunlarınızı kendi aranızda çözmeniz gerekiyor" diye görüş belirtti. Biz de "öteki" gayrimeşru tarafın tanınmasının sorunları çözmede tek engel olduğunu, bunu da aşacağımızı, konunun kardeş Alman Komünist Partisi'ni de ilgilendirmesi gerektiğini, iki milyon Türkiyelinin yaşadığı, Türkiye devrimi için bir köprü başı durumundaki Almanya'nın Komünist Partisi'nin

tutumunun önemli olduğunu ve DKP'nin bu açıdan belirli bir sorumluluk taşıdığını vurguladık.

Hitler faşizmini yaşamış yaşlı bir DKP'li, Türkiye'de faşizm ve devrim konusundaki görüşlerimize hak verdi, ancak daha fazla görüş belirtmek istemediğini söyledi, uğraşmamızda başarılar diledi. Daha sonra bir Yunan ve bir İspanyol komünisti ile yaptığımız tartışmada, bu yoldaşlar, ayrılıkların devrim hareketini zayıflattığını, bu yüzden birleşmek gerektiği görüşünü belirttiler. Biz de ayrılmaya menşevik yönetimin yol açtığını, asıl anlayışımızın tüm partililerin Marksizm-Leninizmin devrimci bayrağı altında toplanmaları olduğunu belirttik.

Tartışmalar ve yayın satışı ile bildiri dağıtımını sürerken, oportünistler yüksek sesle sukuk satmaya uğraşıyorlardı. Bu arada konuştuğumuz bir FİDEF yöneticisi, yaptığımız

zım hoş birşey olmadığını, bunun Almanlar üzerinde iyi iz bırakmayacağını anlatmaya çalıştı. Yiğün örgütleri konusunu tartışırken bu yönetici, sosyalist yiğün örgütleri diye birşey tanımadığını söyleyerek, "demokratik kitle örgütlerinde ise sosyalizm lafı edilmez" diyerek, menşeviklerin nasıl bir anlayışa sahip olduklarını açıkça ortaya koydu.

Eylem sırasında, yayınlarımızı satın alan birkaç Türkiyeli ile de yeni yeni ilişkiler kurduk.

Yoldaşlar, bu gelişmeler oportünistlerin güç yitirdiklerini, *İşçinin Sesi*'nin ise önemli ilerlemeler sağladığını gösteriyor. Komünizm oportünizmi tarihin çöplüğüne atacaktır!

Oportünizme karşı savaş, burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz!

Oportünizm yenilmeden burjuvazi yenilmez!

TKP-*İşçinin Sesi* Türkiye devriminin tek güvencesidir!

Y. Belen, Köln

1 Mayıs'ta burjuvaziye ve oportünizme karşı birlik olduk

Her yıl olduğu gibi, bu yıl da, tüm örgütler 1 Mayıs'a, Alman Sendikalar Birliği DGB saflarında, kendi sloganlarıyla katıldılar. Sloganların çoğunluğu yeni roketlere karşı, barış savaşımı ve işsizliğe ilişkindi.

Türkiyeli ilerici örgütleri biraraya getiren anti-faşist dayanışma komitesinin aldığı karar gereğince hiçbir örgüt kendi adının yazılı olduğu flama ya da pankart taşımaya-caktı. Yalnızca komitenin flaması taşınacaktı. *İşçinin Sesi* ve *Devrimci İşçi* birlikte, bu kararın yanlışlığı konusunda öteki örgütleri ikna etmeye çalıştık ama başaramadık.

İşçinin Sesi olarak biz, TKP'nin "resmi" oportünist yönetimine başkaldıran yoldaşlarla beraber yürüdük. Buna yönelik ortak sloganlar saptadık, ortak çalışmalar yaptık. Yürüyüşte biz Türkçe-Almanca yayınlarımızı, gazetemizin 1 Mayıs Özel Sayısı'nı sattık, dağıttık.

Oportünist yönetime karşı kesin tavır alan yoldaşlarla birlikte, yürüyüşten sonra yaptığımız eylem değerlendirmesinde şu sonuca vardık: Bu ilk ortak eylemimiz olmasına rağmen, nicelik ve nitelik olarak Türkiyeli tüm öteki örgütlerden daha başarılıydık ama eyleme egemen olan belli bir cansızlık bizi de biraz

etkilemişti. Bunun nedenleri üzerinde tartıştık. Bundan sonraki eylemlerimizde daha hazırlıklı olmak gerektiğini vurguladık.

Daha sonra hep birlikte, Hitler faşizminden kalma Dachau toplama kampını görmeye gittik. Orada faşizmin içyüzünü, tarihsel belgeleriyle birkez daha gördük. Dönüşte hepimiz, faşist cuntaya, emperyalizme, kapitalizme ve Anadolu devriminin önündeki en büyük engel oportünizme, özellikle TKP "resmi" yönetimine karşı savaşımı daha da yükseltme görevini içimizde hissettik.

Bu 1 Mayıs'ta menşevikler ilk kez bu kadar fakirdiler. Sefalet her yerlerinden akıyordu. Bu sefaletin içinde TİP'li de vardı. TİP'liler 1 Mayıs'ta bula bula FİDEF kongresine gönderdikleri mesajı (ki bu mesajda bize karşı kraldan çok kralcı kesilmişler!) dağıtıyorlardı. Böyle önemli günde söyleyecek başka sözleri kalmamış.

Görmek isteyen gözlere, FİDEF olayı, dostu düşmanı bir kez daha göstermiştir!

Kahrolsun oportünizm!
Yaşasın TKP'nin Leninci birliği!

Geleceği TKP'miz kursun!

S. Yorulmaz

Bavyera

Yaşasın 1 Mayıs

1 Mayıs dünya işçi sınıfının bayramıdır. Biz Bergischgladbach'daki *İşçinin Sesi* sempatizanları olarak iki hafta önce 1 Mayıs hazırlıklarına başladık. Önce 1 Mayıs komitesi kurduk. Bu komite görevini başarıyla yerine getirdi. Geniş bir afişleme yaptık.

1 Mayıs yürüyüşüne güçlü olarak Köln'de katıldık. Yü-

rüyüş kolu içinde en coşkulu, en disiplinli ve en güçlü bizdik. Bizim menşevikler hiç slogan atmadılar. Sanki 1 Mayıs'a değil de gezintiye gelmişlerdi. Biz bildiri dağıtarken birisi şöyle dedi: "TKP'ye siz sahip çıktınız."

Bu da oportünizmin çürüdüğünü gösteriyor. Menşevikler bir dahaki 1 Mayıs'ı evlerinde kutlayacaklardır.

Gelecek 1 Mayıs'ta daha da güçlü olacağız.

Kızıl Bayrak
Bergischgladbach

Yabancı örgütler arasında en yığınsal, en disiplinli kolu oluşturduk, belgi ve marşlarımızla ortalığı, çınlattık.

Kızıl sancağımızı coşkuyla taşıdık

Yoldaşlar, Londra'da da 1 Mayıs'ı coşkuyla kutladık. Britanya ve öteki ülkeler işçileriyle birlikte sesimizi yükselttik. Geçen yıllara göre miting ve yürüyüş oldukça büyük oldu.

İşçi Partisi sol kanadının çoğunlukta olduğu Londra Belediyesi, işçi yatağı doğu Londra'da bir parkta, 1 Mayıs şenliği düzenlemişti. *İşçinin Sesi* korosu ve LİB folklor ekibi çağrılı olarak, uluslararası müzik ve halk oyunları gösterilerine katıldılar.

1 Mayıs yürüyüşünü, sendika, kooperatif ve İşçi Partisi temsilcilerinden oluşan 1 Mayıs Komitesi örgütlemişti. Londra'nın merkeze yakın bir doğu bölgesinden başlayan yürüyüş, şenliğin yapıldığı parkta son buldu. Sonra burada konuşmalar yapıldı.

Yürüyüşe çok sayıda Türkiyeli devrimci işçi, genç ve kadın katıldı. İTİB, LİB, İTKB ve İTÖF yürüyüşte aktif yer aldılar. En önde partimizin bayrağı, *İşçinin Sesi* sancağı, başından sonuna dek susmamacasına Türkçe İngilizce belgiler haykırdık,

marşlar söyledik.

Yürüyüşte ilk kez bir gurup menşevik de yer aldı. Bilindiği gibi, eskiden *Atılım*'da "İngiltere'den bir komünist" imzasıyla yazan ruh, bir süre önce göç yoluyla vücut bulmuştu. Bu menşevikler, Kıbrıs Türk Demokrasi Derneği'nden arkadaşların arasında, "Türkiye işçi sınıfına selam" flamasıyla yürüdüler. Selamın kimden olduğu yazılı değildi. Bir de barış pankartları taşıyorlardı.

Yürüyüşün sonunda, mitingin olduğu parkta toplandı. Burada, geleceğin menşevizme ne vaadettiğini menşevik guruba bir kez daha hatırlatmak için, "hainlerden hesap soracağız" belgisini haykırdık. Menşeviklerden ses çıkmadı.

Her zamanki gibi, TKP sancağını yükseklerde dalgalandırdık. Eylem coşkuyla son buldu.

Yaşasın TKP'miz!

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın dünya işçilerinin burjuvaziye ve oportünizme karşı proleter enternasyonalist birliği!

Londra

Fransa

1 MAYIS

Fransa

BİLDİRİ'den

1 Mayıs'a
çağrı

Geçmiş güçlü 1 Mayıslarla, grevler, işgaller, yığınsal gösteriler ve barikat savaşlarıyla örülü olan işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın yaşamı zindana çevrilmesine karşın, duyduğu, biriktirdiği öfke kıpırdanmaya başladı. Küçük de olsa yer yer bazı eylemler oldu. Bunlar, ilerde, ülkeyi boydan boya kucaklayacak güçlü bir devrimci dalganın habercisi olabilir.

Devrimden yana olanakların arttığı günler yaşamaktayız. Bu kutlayacağımız 1 Mayıs'ın önemini kat kat arttırmaktadır.

Dünya işçi sınıfının uluslararası savaşım ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta, devrimi başarma, enternasyonalist görevimizi yerine getirme kararlılığımızı bir kez daha haykıracağız.

*İşçinin Sesi,
Fransa*

Yürüyüşün üçüncü büyük kolu bizdik

1 Mayıs'ı komüniste yaraşır
bir biçimde kutladık

Faşist darbenin üçüncü yılında, 1 Mayıs'ın devrim hareketimiz açısından önemini bilerek hazırlıklarımıza Mart ayından başladık. Türkiyelilerin yoğun olduğu çalışma ve yerleşim bölgelerini esas alarak 1 Mayıs komiteleri kurduk. Fransa 1 Mayıs Komitesi'ne bağlı olarak FİB, atölyeler, banliyöler, Dreux 1 Mayıs komiteleri başarılı çalışmalar yaptılar. Bu çalışmalarla kalıcı örgütsel kazanımlar sağladık.

1 Mayıs afişlerimizden ve Üst Büro'nun duyurularından binlercesini yapıştırdık ve dağıttık.

Her hafta sosyalist yığın örgütümüzde Cuma günleri genel toplantılar yaptık. Hazırlıkları gözden geçirdik. Marşlar öğrenmeye başladık. Semtler için ajitatör yoldaşlar tesbit ettik. Pankartlarımızı hep birlikte hazırladık. 1 Mayıs çalışmalarını boyunca

yığın örgütümüz çok canlıydı. 30 Nisan gecesi yürüyüş güzergahı ve toplanma yeri yeniden afişlendi.

1 Mayıs günü yürüyüşün başından sonuna dek canlılığımız, kızılığımız azalmadı arttı. Yürüyüş kolumuzun önünde *İşçinin Sesi* yazılı kızıl gömlek giymiş, kızıl sancağımızı taşıyan bir işçi yoldaş vardı. Ardından *İşçinin Sesi* flaması, Fransa İlericiler Birliği flaması, "Yaşasın TKP'nin Leninci birliği", "Yaşasın Dünya Devrimi", "Yaşasın Proletarya Enternasyonalizmi", "Yaşasın 1 Mayıs" pankartları geliyordu.

Yürüyüş boyunca "Faşizmi kahredeceğiz", "Faşizmi ininde geberteceğiz", "Yaşasın TKP'mizin Leninci birliği", "Yaşasın dünya devrimi", "Kürt ulusuna ayrılma hakkı" belgelerimizi haykırdık. Marşlarımızı hep birlikte söyledik. Yürüyüşü Enternasyo-

nal'le bitirdik.

Menşevikler bu yılki 1 Mayıs için CGT'nin gölgesine sığınarak bir bildiri dağıttılar. Bildirilerinde Türkiyeli işçileri "Fransız ulusal ekonomisini güçlendirmeye" çağırıyordu. Bir de, eylem birliği toplantısında, Türk bayrağı taşımanın yasaklanmasını istedik. Menşevikler memnun olmadılar. Anlayamadığımız bir nedenle yürüyüşte, menşeviklerin kolundan bir ara Yunan burjuvazisinin bayrağı yükseldi ve hemen kayboldu. Yürüyüş sırasında da bir minübüsten türkü şarkı yayını yaptılar. Ölü gibiydiler. Coşku kalmamış.

Bu yılki 1 Mayıs'a tüm Türkiyeli örgütlerin katılımında yaklaşık yüzde kırk düşüş vardı. Bizim dışımızdaki herkesin durumu böyleydi. Yürüyüşün üçüncü büyük kolu bizdik.

Fransa 1 Mayıs Komitesi

Sınıf
bilincimizle
çalıştık

Yoldaşlar, Biz 1 Mayıs çalışmalarını, 1 Mayıs Atölyeler komitesi olarak yürüttük.

Paris'de atölyeler geniş bir alana yayılmış olduğu için, biz de çalışma alanımızı üç bölgeye ayırdık. Her bölgeden sorumlu olanlar, toplantılara, yığın çalışması, ilişkiye geçilen işçi sayısı hakkında bilgi getirdiler.

Bu çalışmalar sırasında hem yığın ilişkilerimizi, hem gazetemizin dağıtım ağını genişletmiş olduk. Sınıf bilincimizle çalıştık. Yalnızca 1 Mayıs günü başarılı bir yürüyüş yapmakla kalmadık, kalıcı kazanımlar sağladık.

Yaşasın dünya devrimi!

Yaşasın 1 Mayıs!

*1 Mayıs-Atölyeler Komitesi
Paris*

Kapitalist sömürü uluslararasıdır. Proletaryanın mücadelesi de biçimde ulusal ama içerik olarak uluslararasıdır.

Her 1 Mayıs, bu bilinçle, devrimini yapmış ülkelerde bayram şenlikleriyle kutlanırken, sömürü altındaki ülkelerde, işçi sınıfının burjuvazinin yüreğine korku saldığı, alanları doldurduğu bir gün oluyor. Türkiye'de bunu çok

canlı yaşadık. 1 Mayıslar kavga günleri, ileriye atılım günleri oldu. Aynı zamanda oportünizmin nasıl geriye adım attırıldığını belgeleyen birer denek taşı oldu.

Bugün cuntanın süngüsü altında ülkede kin birikiyor. Türkiye kapitalizminin göçe zorladığı biz Türkiyeli işçiler, emekçiler devrimcilerde de kin birikiyor. Biz de bulun-

duğumuz ülkenin işçi sınıfıyla birlikte, cuntanın faşist yüzünü sergilemek, dünya proletaryasının belgelerini haykırmak için, 1 Mayıs'ta 1 Mayıs alanlarındaydık.

Yaşasın işçi sınıfının savaşım ve dayanışma günü!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

*FİB 1 Mayıs Komitesi
Paris*

Enternasyonalizmin canlı örneği

1 Mayıs'ta menşeviklerin t laşını da kutladık

Dünya işçi sınıfının devrimci birlik, dayanışma ve mücadele günü 1 Mayıs, bu yıl da Viyana'da yığınsal olarak kutlandı.

Bu yıl Viyana'da 3 blok yürüdü. İktidar partisi sosyal demokrat SPÖ'nün bloğu, Troçkistlerin başını çektiği "bağımsızlar" bloğu ve Avusturya Komünist Partisi KPÖ'nün bloğu. Bir de hiçbir bloğu kendilerine "uygun görmeyen" bazı guruplar.

Biz *İşçinin Sesi* olarak, KPÖ'nün "Uluslararası Bloğu" içinde yürüdük. Bu blokta, Şili, El Salvador, Nikaragua ve daha birçok ülkenin komünistleri ve devrimcileri yer alıyordu. Menşevikler de TİP ve TSİP'le birlikte burada yürüdüler. Bizim bu blokta yürümemizi engellemek için 1 Mayıs'tan önce de türlü entrikalar çeviren menşeviklerin, gerek bu entrikaları, gerekse 1 Mayıs yürüyüşü sırasında yapmaya çalıştıkları provokasyonlar boşa çıktı.

Eylemde partimizi başarıyla temsil ettik

KPÖ'den yoldaşlara yürüyüş başlayacağı zaman bizi "şikayet!" ettiler. KPÖ'lü yoldaşlar, "hep birlikte yürümek varken bu niye, faşist cuntaya karşı hep bir ağızdan bağırın, biz de katılalım" dediler. Buna karşılık menşevikler, "hayır, hayır faşist cuntayı karıştırmayın, yalnızca 1 Mayıs'la ilgili sloganlar atacağız" dediler. Menşeviklerin bu telaşı KPÖ'lü yoldaşları da şaşırttı.

Bugüne değin "bunlar TKP'li değil, bunları partiden attık, TKP'li biziz" diye yay-

gara yapan menşevikler, 1 Mayıs'ta TKP ile ilgili tek bir pankart bile taşımadılar. TİP ve TSİP'le birlikte ne idüğü belirsiz ve bizden sayıca daha az bir gurup olarak yürüdüler. Menşevikler bizim önümüzden geçerken güür bir sesle bağırduğumuz "Yaşasın Leninci TKP'miz", "TKP'de oportünizmi ezeceğiz" sloganlarımız ve şanlı TKP flamalarımız karşısında iyice telaşa düştüler.

1 Mayıs alanına girerken KPÖ sözcüsü, bizim TKP pankartlarımızı, TKP-*İşçinin*

Sesi flamalarımızı görünce "şimdi alana Türkiyeli komünist yoldaşlarımız giriyor" diye anons etti. Avusturya'dan ve diğer ülkelerden komünistler de dayanışma sloganlarını atarak bizi karşıladılar.

Mitingin bitimine doğru biz komünist andımızı içtik ve "Yaşasın Leninci TKP'miz" sloganını yeniden coşkuyla haykırdık. Menşevikler ise telaşla ve hızla alandan uzaklaştılar.

Daha sonra toplanarak 1 Mayıs çalışmalarının ve eylemin değerlendirmesini yaptık. Hatalarımızı ve eksiklerimizi saptadık. Nasıl giderilebileceğini konuştuk. 1 Mayıs marşıyla toplantımızı bitirdik.

Yaşasın Leninci TKP'miz!
TKP'de oportünizmi ezeceğiz!

Bu güç, bu inançla haydi 7. Yaz Taarruzu'na!

Komünist selamlar.

Zahide Demirgören
Viyana

1 Mayıs yolumuzu aydınlatıyor

BİLDİRİ'den

Dünya işçi sınıfı 1 Mayıs'ı 87. kez kutluyor. ...

Günümüzde işçi sınıfı dünya devrimin kritik bir döneminde yaşamaktadır. Emperyalist-kapitalist sistem bir taraftan derin bir ekonomik kriz içindeyken, bir taraftan da bilimsel teknolojik devrim insanlığın önüne yeni olanaklar açmakta, komünizm tüm dünya için pratik bir zorunluluk durumuna gelmektedir. Dünya devrim istemektedir. Tek tek ülkelerin proletaryası bu çağrıya cevap vermelidir.

Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs'ları gelecek günlerin, devrimin provası haline getirmiş, şanlı kırmızı bir gelenek yaratmıştır. 1976, 1977, 1978 1 Mayıs'ları bu geleneğin geleceğe miras kalan unutulmaz dersleridir.

İçinde bulunduğumuz koşullarda 1 Mayıs, biz Türkiyeli işçiler için daha da anlamlı bir

hale gelmektedir. Faşist cuntaya karşı gelişen hoşnutsuzluk Türkiye'de yeni bir dönemin müjdesi olabilecek belirtileri yaratmaya başladı. Gecekondularda yaşayanlar kendilerini korumak için komiteler kurmakta, hapishanedekiler zulme karşı çıkmakta, öğrenciler kısa süreli boykotlar yapmaktadır. Bütün bunlar ufak olaylar olmasına rağmen, ülke çapında değişmekte olan psikolojinin göstergeleridir. İşçi sınıfı gerici döneminin psikolojisini yırtacak yeni ataklara hazırlanmaktadır.

Olanakların ve tehlikelerin arttığı böyle bir ortamda partimiz, işçi, emekçi yığınlar arasında büyüyen hoşnutsuzluğa, bu muazzam devrimci potansiyeli devrim yoluna aktarabilmeyi önüne acil görev

olarak koymuştur. 1 Mayıs'ları bu görevin ışığında kutlamak, 1 Mayıs'ları sosyalizme açılan ileri demokratik halk devriminin bayrağını yükseltmek gerekmektedir.

Türkiye'de şu anda yüzbinlerce insan hapishanelerde, binlerce insan idam istemi ile yargılanıyor. Gün geçmiyor ki bir devrimci daha işkencede öldürülmesin. Kürt ulusu üzerindeki ulusal baskı en barbar ve en iğrenç şekilde sürmektedir. İşçi sınıfının tüm ekonomik ve demokratik haklarına el konmuş ve sınıf açlığa mahkum edilmiştir. Bütün bunların çözümü ne sosyaldemokratların kuyruğuna takılmak, ne cuntadan aman dilemek, ne sözde seçimlere umut bağlamaktır. Bütün bu yollar işçi sınıfının geçmiş de-

neyimlerinin de gösterdiği gibi sürünerek yaşamaktan başka hiçbir sonuca varmaz. Oysa 1 Mayıs'larda, 1 Mayıs alanlarında, işçi sınıfının gücünün düşmana saldırdığı korkuyu hepimiz gördük.

Biz İsviçre'deki Türkiyeli işçiler, esas kurtuluşumuzun sosyalizmde olduğunun bilinciyle, ülkemizdeki 1 Mayıs geleneğini geleceğe taşıyalım, ülkemizde yeni mücadelelere hazırlanan işçi sınıfına ve onun partisi TKP Lenincilerine destek olalım! Bu görevimizi yerine getirirken, şu anda ortak sömürü içinde olduğumuz, başta İsviçre proletaryası olmak üzere, tüm diğer ulusların proletaryasıyla dayanışmamızı yükseltelim. Unutmayalım ki, proletaryanın vatani yoktur ve amacı birdir.

Yaşasın 1 Mayıs!

İşçinin Sesi-İsviçre

Hollanda

1 MAYIS

Hollanda

Haydi 1 Mayıs alanına!

BİLDİRİ

landa'daki parçası olan bizlere, faşist cuntayı yurt dışında sergilemek görevi düşüyor.

1 Mayıs 1983'te faşizme karşı sesimizi yükseltelim!

Kardeşler!

Bu seneki 1 Mayıs eyleminde önümüzdeki önemli bir görev de, son zamanlarda artan yabancı işçi düşmanlığına karşı, proletaryanın enternasyonalist dayanışmasını yükseltmektir. Emperyalist

burjuvazi için yedek işgücü oluşturan yabancı işçiler, işgücü pazarına ucuz işgücü olarak çıkıyor, en kötü koşullarda en yüksek sömürü altında çalışmaya zorlanıyor. Yabancı işçilerin bu durumları, buldukları ülkelerdeki işçi sınıfı için ücretleri düşürücü, çalışma koşullarını geri çekici bir rol oynamaktadır. Bu nedenle burjuvazi, yerli ve yabancı işçiler arasında çelişki körüklüyor. İşçilerin ortak savaşımı ile burjuvazinin çabası boşa çıkacaktır. Yabancı işçiler, Hollanda işçi sınıfı ile birlikte eşit işe eşit ücret, yaşam ve çalışma koşullarında eşitlik, yurttaşlık haklarından eşit olarak yararlanmak için omuz omuza savaşım vermeliyizdir. 1 Mayıs eylemi bu yolda önemli bir adım olmalıdır.

Bütün ülkelerin işçileri birleşsin!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Kahrolsun faşizm!

1 Mayıs'ta devrimci gelecek ve gelecek bizimledir!

İşçinin Sesi-Hollanda

1 Mayıs'a yoğun hazırlandık

Yoldaşlar,

Dünya işçi sınıfının devrimci birlik ve savaşım günü olan 1 Mayıs'ta *İşçinin Sesi*'ni yükseltmek için Mart ayının sonlarında kolları sıvadık.

Hollanda'daki çeşitli parti ve komitelerin, yabancı örgütlerin oluşturduğu 1 Mayıs Komitesi'nin çalışmalarına biz de katıldık.

Daha sonra 1 Mayıs üstüne bir seminer verdik. 1 Mayıs'a hazırlık için bir genel komite ve Amsterdam, Rotterdam ve Haarlem'de bu komiteye bağlı komiteler oluşturduk. Çalışmalarımızla ilgili program oluşturarak, görevlerimizi yaptık.

Eşgüdüm Komitesi'nin ve F. Almanya örgütünün bildirimlerini, çoğaltarak dağıttıktan sonra, Amsterdam, Rotterdam ve Haarlem'de afişleme yaptık.

FİDEF'deki olaylarla ilgili özel sayıyla, 1 Mayıs özel sayısını aktif olarak dağıttık. Beverwijk ve Haarlem'de merkezi 1 Mayıs bildirisini ve özel sayıları Türkiyeli kitlenin kalabalık olduğu pazarlarda dağıtarak çalışmalarımızı sürdürdük. Bir seminer daha verdik ve 1 Mayıs için yerel bir bildiri basıp, Amsterdam ve Haarlem'de dağıttık. Amsterdam'da bir kez daha afişleme yaptık ve Haarlem'de de ikinci kez afişleme yaptık.

Bildiriler aracılığıyla ilişkiler çıkarmanın, ev ziyaretlerinin önemle üstünde durduk. Hollanda'da örgütlü katıldığımız ilk 1 Mayıs'ta, "*İşçinin Sesi*", "*Kahrolsun faşist cunta*", "*Yaşasın 1 Mayıs*" ve "*Yaşasın proletarya enternasyonalizmi*" pankartları taşıdık.

Yaşasın TKP-*İşçinin Sesi*!

Yaşasın 1 Mayıs!

Devrimci selamlar

*Seyda Fırat
Hollanda*

1 Mayıs eyleminden güçlenerek çıktık

Türkiye işçi sınıfı sessiz bekliyor. Devrimci gücünü dosta düşmana göstermiş olan işçi sınıfının bu sessizliği, faşist cuntayı, burjuvaziyi korkutuyor. Burjuvazi korkuyor! Korkusu, telaşı boşuna değildir.

Toplumda biriken hoşnutsuzluk, yavaş yavaş kendini, küçük yerel eylemlerde dışa vuruyor. Bu gelişmeleri gören bazı çevreler, örneğin Türk-İş, Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi yasa tasarıları konusunda cuntayı uyarıyor. "Sendika özgürlüğü kalkıyor" vari laflarla, toplumsal patlamalardan korkusunu dile getiriyor.

TKP EK toplantı kararlarında, toplumda yeni durum değerlendirilirken şöyle deni-

yor:

"Türkiye toplumunun devrimci yöneticisi işçi sınıfı uzun süredir sessiz bir kızgınlık içindeydi. Son aylarda küçük, yerel ekonomik eylemler arttı. İşçi sınıfının korkutucu sessizliğinin, çok daha korkutucu eyleme dönüşebilme eğilimi, buralardan çıkıyor."

Toplantı, bu gelişmeler ışığında, 1 Mayıs için de parti örgütlerinin önüne şu görevi koyuyor:

"Böyle bir durumda 1 Mayıs yaklaşıyor! Tüm parti örgütleri, 1 Mayıs'a çok dikkatli bir biçimde hazırlanmakla yükümlüdürler."

Bu yükümlülüğü, bu sorumluluğu içimizde duyarak, Hollanda'da çalışmalarımızı yükselterek 1 Mayıs'a hazırlandık.

Hazırlık çalışmaları, eylem-

ler genç yoldaşlarımıza önemli deneyim kazandırdı.

1 Mayıs'ta, eylemin en çoşkulu, etkili ve disiplinli kurtuluşunu oluşturan *İşçinin Sesi* dikkatleri üzerine topladı. 1 Mayıs eylemi, tüm çalışmaların somut göstergesi olarak, yoldaşların çalışma şevkini yükseltti. Gücümüz, öfkemiz yükseliyor.

Dünya işçi sınıfının uluslararası savaşım ve mücadele günü 1 Mayıs Türkiye'de yasak!

Bu yasak zincirini parçalamak boynumuzun borcudur.

Türkiye burjuvazisi korkuyor! Korktuğu başına gelecektir.

1 Mayıs'ta devrimci gelenek ve devrimci gelecek bizimledir!

*Memet Özgür
Hollanda*

Ege

1 MAYIS

Ege

Bu bildiri Ege'de yaygın olarak dağıtılmıştır

BİLDİRİ**1 Mayıs'ta sesimizi yükseltelim**

Türkiye burjuvazisinin içine düşmüş olduğu derin ekonomik toplumsal bunalım tüm derinliği ile sürüyor. Faşist cunta total burjuva demokrasisinde çözülemeyen bunalımı, 12 Eylül'den bugüne, faşist devletin her yönünü kullanarak çözmeye çalışıyor. Faşist cuntanın çözümsüzlüğü, faşizmi, "demokrasiye" dönüş yaftası altında *kurumsallaştırma* çabasında yansıyor: Özde bu çabanın ortağı sosyal-demokratlar yükselecek sınıf savadığını uslandırmak için soruna cuntadan farklı yanaşıyorlar.

Faşist cuntanın, anayasa referandumu ve cumhurbaşkanlığı seçimi ile başlattığı "demokrasiye geçiş takvimi" bir siyasal manevradır. Siyasal manevradır ama, "dozu iyi tutturulmazsa" faşist cuntayı da, cunta eliyle "kıldan ince, kılıçtan keskin" bir köprüden geçirilmeye çalışılan Türkiye kapitalizmini de alaşağı edebilecek tehlikeleri barındırmaktadır. Türkiye işçi sınıfı tehlikeyi gerçek hale getirmek için mücadele veriyor.

Cunta, "demokrasi oyununu" kendi koyduğu kurallara göre oynamak için emekçi halk üzerinde ekonomik ve siyasal terörünü kullanıyor. Bununla birlikte şimdi siyasal partilerin kurulmasını görünüşte serbest bıraktı. Zamanlama olarak emekçi halkın çilesinin daha çok arttığı günlerin seçilmesi gösteriyor ki cunta yükselen tepkiyi kontrol etmeyi amaçlıyor. Faşist cunta yıpranmamış burjuva kadrolarıyla önümüzdeki

dönemde umutlarını gerçekleştirmek istiyor.

Kutlamakta olduğumuz, dünya işçilerinin devrimci dayanışma ve savaşım günü 1 Mayıs, faşizmi devrimle yıkmak için mücadelenin parçası ve burjuvazinin siyasal manevrasının karşısında emekçi halkın alternatifi olacaktır. İşçi sınıfımız, bugün liberal burjuvalar gibi, çevrilen siyasal manevrayı "demokrasiye dönüş" olarak kabul etmeyecek, kendi kuracağı gerçek demokrasiyi bu sahtekarların yüzüne çalacaktır. Türkiye işçi sınıfı güç topluyor, enerji biriktiriyor, savaşa hazırlanıyor. Onun suskunluğu burjuvaziye korku salıyor!

İşçi sınıfımız dünya işçi sınıfının parçası olarak kendine yüklenen görevi yerine getirebilmek, halkımızın çektiği sıkıntılara son verebilmek için savaşıyor. Dünya işçi sınıfıyla birlikte sesimizi yükseltelim.

Haydi cezaevlerinde faşist cuntanın terörüne boyun eğmeyen, sınıf mücadelesini orada yükselten işçi sınıfının yiğit evlatlarıyla birlikte savaşalım! Türkiye işçi sınıfı, emekçi halkımız ve ezilen Kürt halkıyla birlikte 1 Mayıs'ta burjuvaziye karşı sesimizi yükseltelim!

Yaşasın 1 Mayıs!

Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

Yaşasın partimiz TKP!

TKP — İşçinin Sesi
Ege

Norveç

1 MAYIS

Norveç

Türkiye işçi sınıfı, faşizm koşullarında üçüncü 1 Mayıs'ı kutluyor.

İşçiler,

Faşist cunta ülkenin her yanını zindana döndürdü ama ekonomik bunalımı çözmeye yolunda kalıcı adım atmadı. Attığı her adım, uyguladığı her politika emekçilerin öfkelerini arttırdı. Halkın kını birikiyor. Savaşım azmi bileniyor. Tekel karları cunta döneminde iki misli artarken, gerçek işçi ücretleri 1963 yılının gerisine düşüyor. Maden ocaklarında sınıf kardeşlerimiz burjuvazinin iş cinayetlerine kurban gidiyor. Bütün bunlar, herşey, işçi sınıfımızın devrimci bilincinin yükselmesinde bir kilometre taşı oluyor.

"Dünyada hiçbir güç gidecek daha sınıf bilinçli ve örgütlü duruma gelen milyonlarca işçiyi kıramaz."

Kapitalizmde yaşıyoruz: Gerçek ücretler düşüyor, iş-

sizler ordusu büyük hızla büyüyor. Yaşam düzeyi hızlı bir gerilemenin içinde. Şovenizm, yabancı işçi düşmanlığı turmanışta. Norveçli yeni-naziler, Türkiyeli faşistler (örneğin Drammen'de) bir sınıf olan işçileri bölmek, onları birbirine düşman etmek için milliyetçiliği körüklüyorlar. Düşman bir değil. Düşman her yönden her koldan saldırıyor!

İşçiler,

Dünya işçilerinin dünya burjuvazisine karşı çıkarları ortaktır. Emek gücünün parayla satın alınabildiği her yerde işçi sınıfı oluşmaktadır, yani işçilerin vatanı yoktur. Düşmanı ise tektir: Dünya burjuvazisi. İşçilerin burjuva dernekleri işte bu hedefi şartırmaya çalışıyorlar. Her yönden her koldan saldıran sınıf

BİLDİRİ'den

düşmanımıza karşı gücümüz birliğimizdir.

Dünya işçilerinin uluslararası savaşım ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'ın anlamı burada yatıyor: Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Burjuva erkini devrimle yıkınız! Burjuvazi, emperyalizm varoldukça ortadan kalkmayacak olan savaş tehlikesinin tek panzehiri dünya devrimidir. Dünya işçi sınıfının sosyalist dünyayı bir gerçek haline getirmesidir.

Türkiye'deki faşizm, bu tehlikenin farkındadır. Savaş hazırlıkları içindedir. Onların çanına ot tukayacağız.

Faşizm başka halklara savaş açmadan, işçi sınıfının öncülüğünde halk, faşizme karşı savaşı kazanacaktır. Faşizmi ve onun kaynağı kapitalizmi ininde yok edecektir!

İşçiler,

Dünya işçi sınıfına karşı sorumluluğumuzu, sosyalist ülkülerimizin ışığında haykırıyoruz: Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'yi dünya devriminin güçlü bir halkasına dönüştüreceğiz!

İşçi yoldaşlar,

Önümüzdeki yıllar, Türkiye'deki sınıf kardeşlerimizin Türkiye burjuvazisiyle hesaplaşmasında güçlü olanaklar yaratabilir. Bu nedenle "önümüzdeki belirleyici savaşa çifte enerjiyle hazırlanalım!" *Sesi'mizi yükseltelim!*

1 Mayıs'da dünya işçi sınıfının şanlı geleneği ve kızıl geleceği bizimledir. Tarihin savaş çağrısına yanıtımız Türkiye'de devrim olacaktır. Bu bilinçle 1 Mayıs işçi ve emekçilere kutlu olsun!

Yaşasın dünya devrimi!
Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

İşçinin Sesi-Norveç